A. M. Ṭoṭua.

АҨSUA

BƏZШҨA

ANBAN AЦԚJAQ AṪAẄƏ IIṪALЦIA.

(Aḋrafi aʁɪəɹra)

СУХУМ.
1928

A. M. Ṭoṭua.

AҨSUA BƏZIꙖ'A

ANBAN AꙖꙊAQ̇ AṪAҨƏ IIṪAIꙖA.

(Aq̇ҨaƭI aƦƏɻra)

A Ḱ. A
Типо-Литография ВСНХ, им. Ленина.
1928.

Печатано по распоряжению Наркомпроса ССР Абхазии.

Зак № 252 Тираж 5000

AMAGANEI AJAĦƄEI.

Sara sənqaɣup, uara uusəuɣup, ħɣədǎgə ħaiɯʁaup. Uarei ʂarei ğğala ħnapqa reibarkra abeaʁa rɸsqa ʁnaq'ueit.

Sara aarəqra sərq'ueit, ua̯ra aiqa eiʲtəuʁoit, ħɣədagə ʤabaala ħqə nəƙaagoit, aqaquiʁra iħamou oɣə iaħʁarəm.

Afabrikaqa azauadqa zʃədaz aħənʁqar iaan? Uaʃə izʃəda? Ausəuɣəi anqaɣəi izləeiqarʁouzi?

ANƏĦƄA DƏU.

Mai akə aʂnə nəħa dəup. Iqandeiua zegə rzə qərğaroup. Ausəuʁei anqaʁei mai akə aʂnə rəmʂ garʁoit rʂeidərkəloit rağaʁa rzə.

Mʂəbʃək ťueit aťaɣʁa mai nəħa ħʂazəkaħťoiʃʁei: iħarq'eit ikaħťaɯa adokladqa, iaħteit iaħ-

ħaɯa aɟeinraalaqa. Mɯkə ɯəbjaz mai akə iħarɸ-ɯiďeit ħaɯkol plakatla, ɯʁla, bǧə-iaťala.

Mai akə aʂnə aɯkol akṅə qṁarroup gər-ǧaroup.

Mai akə aʂnə aɯkol akṅə ɯʁzəɸqauada?

Anqawɣɔei ausəuwɣɔei ǧas irəmada? Mai ɯəʂ-ɯɸazəkaɯɬaua?

VLADIMIR LENIN.

Vladimir Lenin d'iit aqa-laq Simbirsk akṅə 1870 ɯə-qsan 23 aprel amɯ aʂnə. Vla-dimir Lenin aproletarɔa zegə rqə iaquiɡəiťit, iaaďeit iazəkai-ťeit abolɯevikɔa akapitalizm ağaɔa.

Lenin esqəngə idər'uan ikaloi ikalaɯei Urəs-ťəlani, adəunei aṭəi, iiaɯanə,ilarsnə ɣaɯqara iməqka eilәikaauan eilirgauan iarbanzaalak ausqa, ďəz-zəďərɣ'uaz dzaɔaɟauaz iaɟa ialəiq'uan iiɡaqəz afak-аускуйqa, irǧǧauan iqɯəɣ dəu.

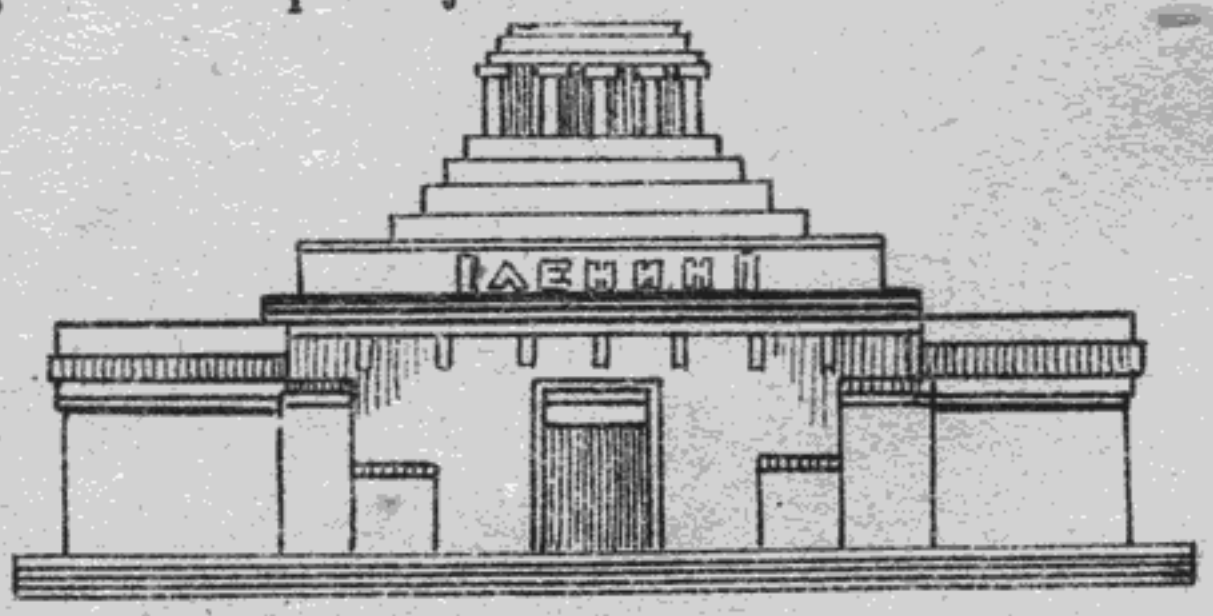

Lenin dəɸsit 21 ian'uar azə 1924 ɯəqsan.
Lenin danərj'uaz aʂnə ɔga iqɡan; aɣnqať,

aqanqa anak rəlaɣɣə ikan. Seirɯra owə ibart ikan, aɣnə ɸɯ-saaɣk rzə, Lenin danərj'uaz minuɪ azən, amra aɸsɪħaqa inarəlnaħeit amərqagaqa, amərqagaqa aqtaqa reiɸɯ rtənarqan inaquttеit Lenin imavzalei. Lenin anəɯr aknə djəm, ikuba asarka ɣasanə dgəloup Mavzalei aknə. ɸara amamka ineiueit auaa Mavzalei aknə Lenin ibara.

Lenin ikaitazi ausəuɣei anqaɣei rzə? Aqutqa ɯɸeibauaz?

VLADIMIR LENIN DLIIƏRJƏZ.

Amɣəɯa-ɣnə, 27 ian'uar azə 1924 aɯ. Moskva dərj'uan Lenin. Aɣnə daara itaauan. Qutgə dəugə idərɣəit aualiɣaqa, iakɯanə igəlt Lenin daqəktaz awnə. Aamɣa ɸɯ-saaɣk kaləeit. laraznak Urəstəlan iaqabalakgə iaangəlt adəğbaqa, ifeit ağbaqa, ausəura iakətit afabrikaqa; abɟərgara ialagəeit azauadqa Abɟqa zegə ianaailala q-bzarabzank ɣkeit, Leningə Mavzalei dənɣadərgəlt.

IAN'UAR 22 (9).

Ian'uar 22 (9) amɯ aɣnə 1905 ɯəqsan Leningrad ausəuɣa qatei-ɸħəsəi, qutəi-dəui rɣeibarknə aɯɯəħa rtəwarqait aħənɣqar Nikala iqanaq. Ausəuɣa rgə iaanagauan aɣəudarɣa, abeaɣa azakandara irzər'ua aħənɣqar iaħar dħadgəlap, aɣqəraara ħaiɣap ħa.

Ausəuʒa aɦənʒqar Nikala adǰə d'eɸɯəmka dəɯrağaz rəzdəruaməzt. Ɍəgqa rɜənʒnə, anəɦaɯra ɦaua, ausəuʒa aʒan ianənavala, aɦənʒqar iʒəiťaʒəit, ir dzəʒqʒauaz pulemiotla aɟlar iaaiua ɯrəiaʒsɦa reiɦeit. Minuʒk aknəť aɟlar rʒnə ineilaɦait, aɦənʒqar iʒan aɸʒa adə ɯaanťəraʒa iaakaləeit.

Ausəuʒa irdərt aɦənʒqar dəɯrağaz; rgə iʒarkt aʒazəkaṫaragə ialagəeit aɦənʒqar iaʒəʒra, iaɯʒalt aʒaquiʒra aura.

Abri azə 22 (9) ian'uar amɯ iaʒdǰəup aɯaanťəra-mɯə ɦa.

Ikaɯṫozi aɯaanťəra amɯ aʒnə?

AUSƏUѰƏ IḌABAA DANAQGƏRĞAUA.

Gərğaroup, gəzərɦagaroup aɟəraṭə aiʒa aiṫʒara, aɟəra ausəuѱə ianəiťʒa. Ausəuѱə, maʒṭeiləʒ, aɟəra anəiťʒa, ɸsɯara m'ukɒa ɯəɟəmʒan iarknə ʒulɸazəndǰa ausəura daraaɸsom. Izban?

Arevoliuʒia kalaandǰa afabrikaɒa azauadɒa zťədaz? Uaɟə izťəda? Ausəuѱəi anʒaѱəi izləeiʒozi? Ausəuѱəi anʒaѱəi r'us akə zakzi?

Gərğaroup, gəzərɦagaroup ausəura amʒaṭə, amʒə iaṫou ánəɯr anʒaѱʒa ianərťʒa, ubaskan məʒʒə aʒreiɒa ʒərʒər aus aueit, afrang eiɸɯ iʒɦaua gək ala aʒaga aʒuɟ-ʒuɟɦa amʒə araɯroit.

Arevoliuʒia kalaandǰa adgəl zťədaz? Iɒnagazma? Izban? Uaɟə adgəl zťəda?

A B A Ğ R E I.

Abağrei aq̇arɡa iɡʁrən, aiɯa abarṫa iaq̇əqəz inəqʁalt. Abağrei agə iɡgərğaait, iṭərṭəit, inaħə-aaħəit, inaʁɯə-aaʁɯəiṭ.

Izərgərğozi abağrei? Aďənra ġeit aq̇ɡa amanə, aaʁənra aait aʁq̇arra amanə, aɯaʁəḍaʁ ṭəq̇ait, rɡ̣ərɣwəɡ̣eii, araq̇ rəbğa eiṫərq̇əit, aq̇əɟḳara ialagə-eit, iraġaq̇ait afaf-aɟf. Abağrei ṭər-ṭərħa aiɯa inəqʁrən auɡraṭə q̇aġq̇ak ɯəɯkamsq̇ak aaɯɡq̇nə iʁərnə aɡraq̇ə iġeit.

Iħa, iudər'ua abna ʁsaaťq̇a! Aʁsaaťq̇a irťozi? Rəɡraq̇a ɯʁakarṫoi, iabaḳarṫoi? Aʁsaaťq̇a oɣə izlaiq̇arɡouzi?

FATMEI EDGƏI.

Fatma-q̇uṭə daara bzia dəlbauan laɯa Edgə.
Edgə-q̇uṭə daara bzia dibauan iaħuɯa fatma. Aɣə-

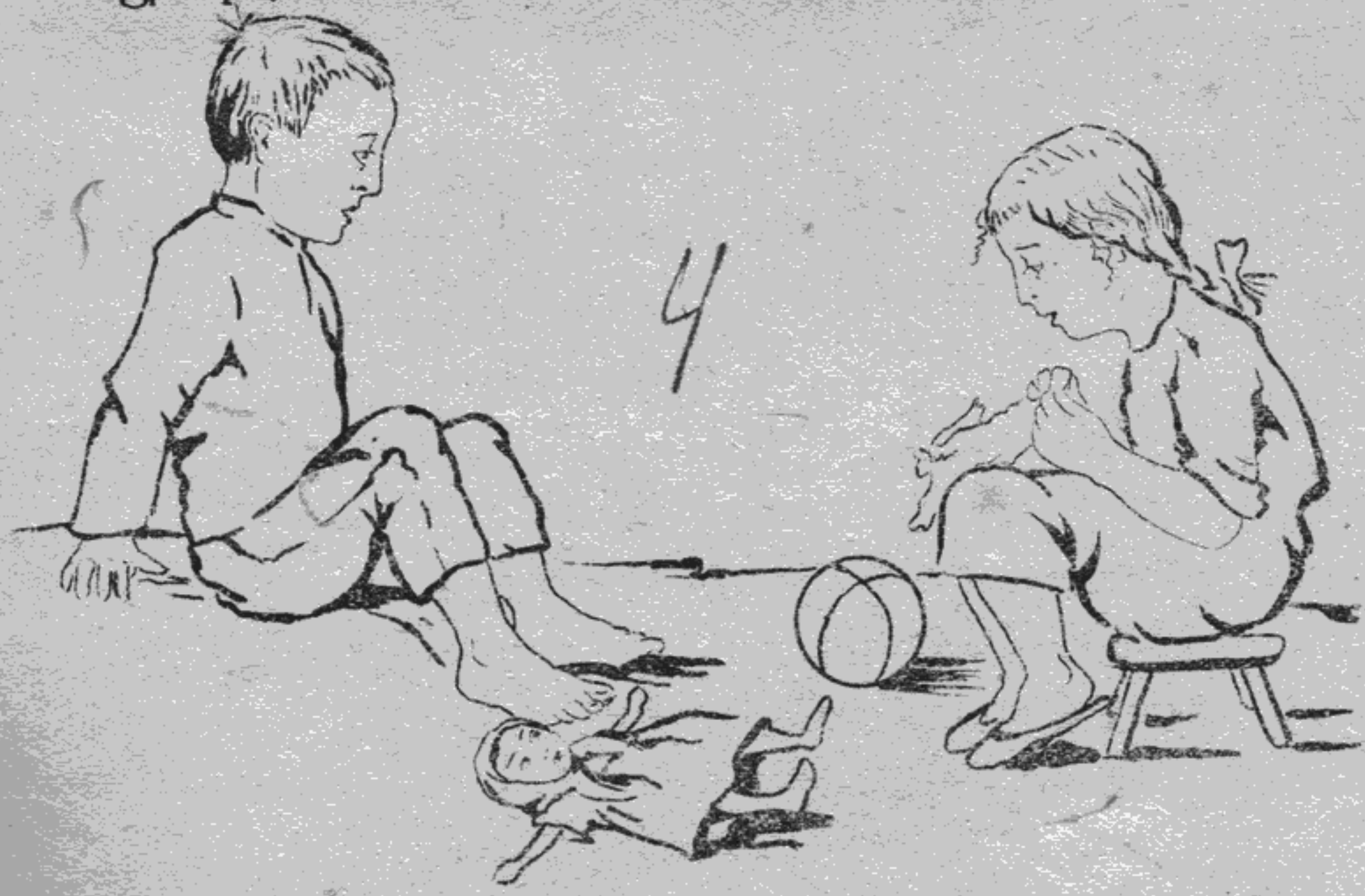

ḍagə esqəngə eiɨəqmar'uan, rgaaibagoməzt. Rani rabi bzia irbauan, rɦafə qartauan. Izləiaaz anqaɨagə rəɸsə eiɸш irbauan.

Fatmei Edgəi izləeizəkaz? Iшɸeibabauaz? Anqaɨa rəɸsə eiɸш izərbauazəz?

ƎARQANEI ƎEMRAZƏI.

Ɜarqanei Ɜemrazəi eigəlaɨan, awəḍagə irqəṫ'uan bɟba-bɟba шəqsa. Aiwəzɨa daara bzia eibabauan.

Шəɟəmʁanꞏinarknəꞏqulꝓazəndăꞏeiqmaruaꞏeiʁən. Znəzənlaꞏalabaqaꞏirəqʃanə, iwuaꞏaqkaaraqaꞏirʁala-uan, akəi-kəi ħa aʂəwtkunʁa reiꝓш, rəbɟqa rgaua. Uskan rəqlaʁa izbalakgə ʁga irətaщəʁərʃə ikan: awəḍagə qarꝓzaʃə ikan, rщapqa qərkaka-qərkakaḍa iqtən, rdəğqa iuarkaləeiua ikaꝓщḍa ikan, aꝓqḍə aqaʁaħa irəlt'uan.

Qarqanei Qemrazəi rənqarʁaqa irəbɟazəz? Iш-ꝓeibabauaz? Iшꝓaqmarʻuaz? Uaħa qmarras iɟdərʻ-uaziʔ

Zgueilxxra

ZGƏRTKUŁ BZIAU AꝐĦƏZBA.

Antika lqə ldərʻua dnalagʻuan eiꝓш, lan dəꝓ-sit. Lan ləꝓsra daara gərwas iləman. Ilzənqəeit aadăʃəs laħщa-quṭəi laща-qu-ṭəi. Antika lab awnəkgara gq-aas ilʁoməzt. Ləɟəmʁan in-arknə qulꝓaz-ənda ʃamwaq ləmamka aus lʻuan, awnə ze-gə lara ilqagə-lan. Ləmdərqa ianakzaalakgə bğəʁk əquruꝓ-əməzt, iʁqakа-

karadă ikan; ləɣnə gamk, kamsark qnə oɣə iɯ-ɸeibaɯaz, esqəngə ikaikaiua iɢqan. Antika laɦʰɯa-qutʲəi laɯa-qutʲəi bzia dərqəlaɸɯ'uan, esqəngə eil-alɦʰauan akanda eiɸɯ; esəmɯa ɣənt-qənt rtʲə-rna-pə ləddauan, ianəqnagou eilalɦʰauan maʁaɢqala.

Antika l'geilgara bzian. Ilaɦaua lqaɯʁuaməzt, ilbaua akataɯa daqɯrauan.x Laaigara ikaz aɸqarʁa-ɣnə aknə ilteit aɸqarei, aɣrei, aɦasabrei; drəɸqaua dalagəeit agazeʁqa aɯrkqa. Antika daara dkuğa-qəeit ləqɯəɣgə iazɦait. Ltaɯei ləđaqɯei, ltaɯei, lgəlaɯei, lnəkʰaɯei ləqmarɯei rəla ləqlaʁa zegə drələɦʰauan, raɸqa dgəlan. Abas daqəkaz aknət Antika gəlagə zlagə rəɸsə eiɸɯ dərbauan.

Antika lan danəɸsə dzakarazəz? Antika aɣnə ɯɸanəkulgauaz? laɯei laɦʰɯei dəɯɸarqəlaɸɯ'uaz? Atara abaltei? Zegə dəɯɸarbauaz?

AĐƏNRA UAZƏKATAZ.

Sənta adənra ɦ'ʂɦzazəkamteit: ianaamʁaz araq rəzqara akaɯa ɦazmərq'eit.

Adənra daara iɢgan. Ɦaraq anapə rəgqəeit. Adənra aʁara mzkə ɯəbjaz ɦkaɯa ntʲeit. Agəlaʁa ɦnarəɦʰaua-aarəɦʰaua, aɸɦʰ rəmq'ua, atlaqa kaṭaua, amat rəʁaua, aarla araq adənra iğətaagəeit.

Ɦaraq irəloup ɟ-bziak Mđanra ɦʰa. Mđanra esəɯəqsa aaba-ɟba mzə aqɯ raʁa ɦnaʁoit. Aʁa-aʁa zegə akə eiɸɯəmkʰa Mđanra bzia irboit. Aarla napeilaɸsa unə adənra iğətaagəeit Mđanra.

Mđanra aʂeibnaʁaanda aaɸən amra ʂgəlara bzia iabauan; amra iaqʂgəlaz akʰtqa adibaɦʰala

apaṭa alərq‘uan. Aɑutqagə Mǎanra bzia irbauan; Amra ianɨgəlou, rnapqa abğa iqɯ‘ua, aɦɦaga aɑɯ‘ua, irbəğ‘uan, aɑəɟ amərq‘uan.

lɦa, uɪaaɨa araɑ ɯnəkurgaua. Araɑ anə-kgara ɯɸarɪaɑəu?

A A ɸ Ə N.

Aamɪa gakra adənra iiast; iɯɪɪə-iaťa, ikaɸɑa-kaṭṭa aaɸən aait; amɑə rɨağeit, apla karəɸseit,apla ťəğeit, adaɨqa alnaɑt, abğqa aunait, afrang eiɸɯ iɨɦaua, aɑuɟ-quɟɦa aɨaga amɑə ialalt,

lanaamɪou iɨağaz, ğğa zɨəɯɑa adgəl itaztaz aɨəwra raɨa iaueit.

lanbaamɪou aɨağara? Alatara? Adgəl zdərt‘-uazi? lɯɸadərť‘uei?

A A R W A R A.

Amra iarɨeiueit. Aɟwan ɸsɪɦaɨk ɑəm. Aɸɯa as‘uam. Adɑa ɑwaait. Abğqa kaɸseit. Adgəl ei-wəɯɯeit. Ar rəmwa aaigara igəlou aɯaɸəḍaɸ sabala iɑweit. Aɦair iɨaɦɨaɦua ikazgada adgəl iɑɦeit. Daara ɯouraɑəeit. Aarwara kaləeit.

Aarwara anbakalaua? Aɨəunəɦa zəkartozi? Tas bziouma aɨəunəɦa akatara? Izban?

A A ɸ Ə N.

Adɑa iaťaɑəeit; amra gəlt iɑaɑada, iɸɑait iɑa-ada; aɯaɸəḍaɸ ɯɪɔəla bğə-iaťala rɨərwəɨeit; aɟtar

ţərţər'ua amdǎrġaqa dərţəġait, anġaʒa rənġagamaʒaġqa dərġ'eit.

Aaɸən adəmɣasqa izəġaɯġozi? Adǎ ġəṫnə adgəl iqlar-iqnaɻ'uazi?

Aɻṫar adən iabaʒoi? Uaɦa ɸsaafəs iɻdər'uazi aɸġarraq iʒaua? Aɻṫəs oɣə izlaiqaozi?

AIMAKRA.

Ɣəda aṭkunʒa eimarkəit aaɸən aṫġ kaṭġaou iauġaou ɦa. Adǎk ikaṭġoit iɦeit, agəi iauġoit iɦeit. Arṫaɣə aṭkunʒa reimarka idbit. Arṫaɣə aṭkunʒa reimakfə iɯɸaidbi? Amɯ azɦara ianbalagaua? Aṫġ? Amɯəi aṫġəi ianbekaraġaua?

AGABZIARA OURʒƏ UTAQƏZAR:

ueiṭkaanə uʒqanə ukaz;

esəɯɻəmʒan uṭə, unapqa, uqda, uləmɦaqa iddǎla;

esəmʒəbɻa unapġəʒqa uɯapġəʒqa ġəssala;

esəɯɻəmʒan esəqməʒġa uġaɸəʒqa rəʒqala;

unaʒaqa uṭə iʒoumṫalan;

krəufaʒəɸġadǎ unapqa ddǎla, kranəufalak aɯʒaq unapqa ddǎanə uṭə adə· ʒəruala;

Aɸġən mʒəbɻək ala znək-ɣənf uʒəkabala, adǎn ɣəmʒəbɻarəla znək, ianaamʒou uʒala;

uɸsəɸ uṭalamka uɸəntala inaga-ɣagala;

uangəlougə uanfougə ubğa r'iaɯanə ukaz;

iaġaqnamgaua ukaməɻʒalan;

asaba uʒaʒəqʒala;

uɣnəi uklasəi esqəngə iʒqazaait.

AKȚARAQA ШQƏRQUA.

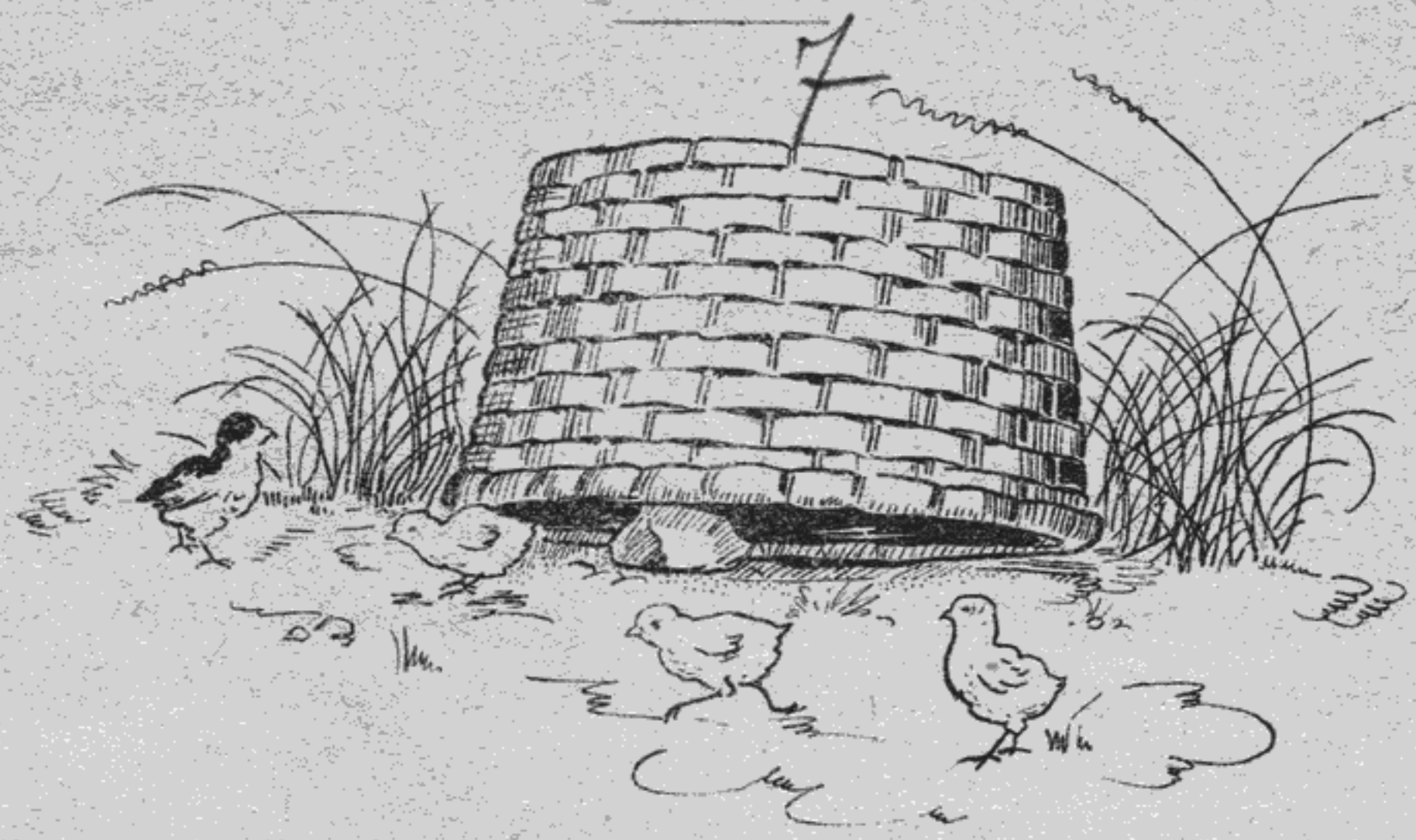

Adənra ħgəisəit. Ħkɜqa aħħəħa itauan. Dəuk mərtəka aktqa karɜ'ua ialagəeit. San aktqa rəqtara dalagəeit. Iqəlteit q-ktək. Aktqa irətalteit ɣwaɟiak-ɣwaɟiak ktag. Esəmuia san igalɜauan iqəltaz aktqa. Шamaqamzar akarɜqa aktagqa irqət'uaməzt. Ənak ala znə inalarɯnnə akarɜqa adə rɟ'uan, kərərfauan, aktagqa ianərqafaua rɯapqa rəla iaailadərɣəntuan. Akarɜqa irətaz aktagqa esqəngə iɸqafafarada ikan. Qəmɜəbɟa tit. Akarɜqa rgəɯɸqa ɜħəit, iabaaqəeit, rəqqa eilaɟɟa ikaləeit. Aktagqa aktəɯqa rgəlt'ua ialagəeit. San aktagɜaqa, akarɜqa x irətəlgauan, aktaraqa anbalak akalatkur afnəl ɜarɯnnə iɜalərfauan. Akarɜ, aktaraqa qəzqəz, akalaɜ aktaraqa natatanə itaħk'uan. Mɯkəɣəmɯ rakara aktaraqa aktag-ɟə irpətnə irtaħtauan. Akarɜ kəɜ-kəɜħa aktaraqa irəɸqanə krərtanatauan.

Aktə oɣə izlaiqarɜouzi? Aktlə AɸSnə iɯɸaraadoi? Iɯɸaadafəu?

AUꟻRA.

Spirdon-ġuṭə auɪra ḳatara dalagəeit. Dnein auɪra aṫəq̇an, afarq̇qa nəq̇tanə, adgəl ꝕəɪk q̇əikaait; naṣ anəɯ baɦala ijəit, ʠagala ikₒakₒeit, ɦₒɦₒagala irgḍ̌eit. Spirdon iuɪraṭə ilaiṫeit anaɯa, akərpəɟ, aɯqənka. Oẉə iɯəimbaɡ̇ala ibziaq̇əeit Spirdon iuɪra: iṭassə iṭalt anaɯa, akərpəɟ, aɯqənka. Izban as izəbziaq̇azi Spirdon iuɪra?× Esgəngə iraɯʁauan, q̇ulməʠq̇anla adə aquiɪʁauan, anaɯa arakₒaqₒa aq̇a iquiṫauan. Spirdon iuɪraɪəq̇qₒa ṭəq̇nə iaɯɡ̇a, iaɦₒɯɡ̇a irṭeiṫauan.

Spirdon iuɪra ɯꝕakaiṫei? Izeiꝕɯraq̇azi iuɪra? Spirdon iuɪraɪəq̇ zṭeiṫauadaz? Uɪraɪəqs iɟdəruazi? Auɪra ɯꝕakaṙṫaua Aꝕsnə? Iɯꝕakaṫaƭəu? Auɪra feidas ialouzi?

AKAꞮꝔARAQ̇.

Nata amẉan ilbeit kasə bziak. Nata akaɯʁaraq̇ daara deigurğeit. Iaraznak akasə aaɯqɪəlꝕaan ilq̇al-

ɫeiɫ, nas ilqəqnə ləqda inakɬərɯeit. Nata akasə ilbaz daara ilnaalauan. Sdəqlap ɦa Nata× lɫənalqauan eiɸɯ, atəkɦa lgə iaaɡaɯreit, izdər'uada akasə zɡrədəz akəzmamz lakzar, ləlağərd lɫaɦɦə, lkasə aɸɯaara daɯɡazar ɦa. Nata afərɦa akasə owə iaqəibaɯaz inəɯɡaɫanə lɫəwalqəit. ɸəɡk danənaskа ɸɦəzbak dqəɟ-kuɟ deilaɦanə ajjəɦa dɫəua, skasə zaɫə sɡrədɫ ɦa daalɸəlt. Nata afərɦa dqənɦəit ilɸəlaz aɸɦəzba dləmanə. Dneit akasə iaqəlnəɟəz. Aɸɦəzba lkasə anəlba, dəɯɡasnə iaaɯɡəlɸaait, iaraznak dgərğeit owə iɯəimbaɡ ala.
Adə ifə owə iqəba amɡa aɡranaɫoiɫ.
Nata ilbazi? lkalɫazi?

AWƏZA BZIA.

Nqawək iman la bziak. Ala anqawə iwnə iraq aqɡauan. Anqawə ila anəɫkunaz, imazara anaqɡauaz, bzia inəkuigauan. Aamɡa akər ɡeit. Anqawə ila aɟəit, aɸɯma imazara azəməqɡaua ialagəeit. Anqawə ila akraɫaɫara dakəɫt, iɸərəigarɡ iaquikəit. Znə anqawə ila imanə iaanda ikaz adəɟ aknə dneit.× Qaɦ dəuk aaɯɡqnə ila imanə anəɯ dənɡalt. Adəɟ agaqə dnaskeit. Ala aqda aqaɦ adɫaiɦalt. Anqawə ilaɟ dnagɡasən adəɟ ialaiɟəit. Ala adəɟ aɫan iɡeit. Anəɯ aakarakanɡan iaaɦəit. Anqawə adəɟ dnalaɦait, dɫaakrəlt, adə daɯ'ua dalagəeit. Anqawə aɫaakrəlaqa imouka akə naiqan qəq dənqanagalt. Danaaɸɯ—ilaɟ deimlaga dakən adəɟ aɫəqaq idsaua ineiuan. Anqawə dmadağ-madaɯran ala eimlaga ikнə dnaɯɡalt. Dəuk mərɫəka anqawə deibgada adəɟ aqəq dnəqgəlt. Abas an-

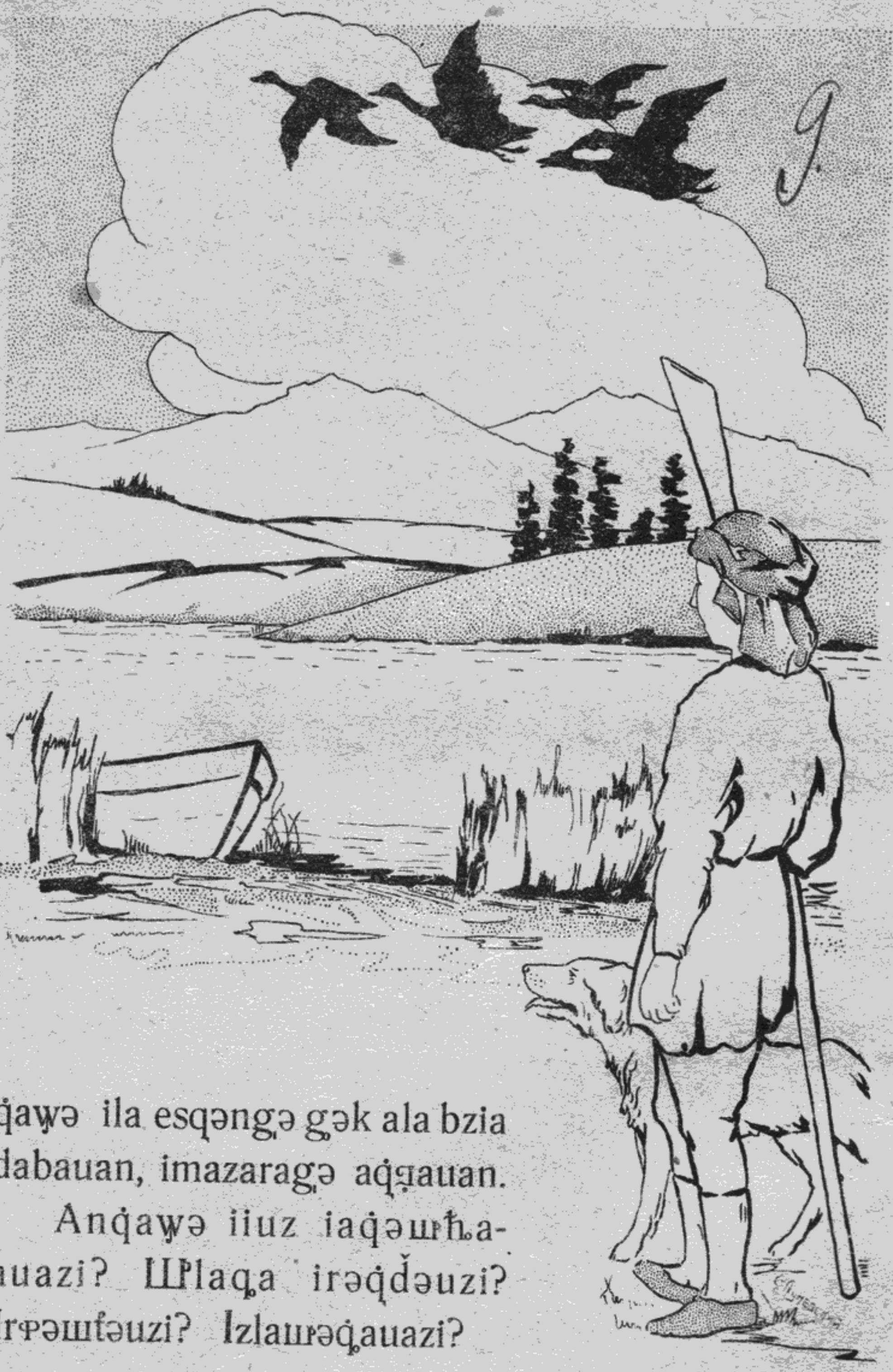

ḳaɣə ila esqəngə gək ala bzia dabauan, imazaragə aḳʁauan.

Anḳaɣə iiuz iaḳəɯʀẖa-auazi? ШʔlaḳA irəḳďəuzi? IrʕəɯtəuziA Izlaɯʀəḳauazi?

AΦĦƄƏZBA BAAΦSƏ.

L'laba lətərgaua, dənɐgəla-aaɐgəlaua, dneiuan ɐakƄaɟək. Aɐ-akƄaɟ anapə ɯləgəz mɣaɯaua dəkan: il-ɯrəməzt, iləkƄnəməzt, lɨɐei-lɻəi irəgən. AɐakƄaɟ dnaΦɯən, naską aɣnə igəlaz amdərḍa, aĦa iqƄgəlaz lbeit. Φḍənran. Aɡnə daara ɯouran. AɐakƄaɟ lṭə ɐabanə dəkan, ɨgƄada adba dąk'uan. AɐakƄaɟ dgərğeit aΦĦƄəs aĦa dɯatagəlaz ąnə-lba. Lgə iaanagəeit dək-

gə sṭə inɐsərɯap, ĦakgƄ sṭə inɐaskakap ĦƄa. AΦĦƄəsdanləma-riaɯaḍa, aɐakƄaɟ ďək səɐəɯ di ĦƄa aΦĦƄəs laḍ ləbɻə nalərgarɨ lṭə (lsas) aaiḍəlḍ'uan eiΦɯ, aΦ-ĦƄəzba aΦər-Φərĥa aɐakƄaɟ aḍaĦƄ, alaba lgədəlṫauadalagəeit. AΦĦƄ-əzba lan lṭə raĦanə ləďğab dlə-ḍaΦɯ'uan. AɐakƄaɟ ikalṫaḍ'uazəz, iɯləlɯoz ala dkƄarakƄanɡaua dəɐrəsnə dďəqult, iləulakgƄ akə lmaaḍakƄa, ləΦsə lgəeit. AɐakƄaɟ dkƄarakan-

ʒaua daqʒauaz, aɸhəzba akərkərha dəlqəʒʒauan. ɸqaɯaroup, gnaharoup adə iqəʒʒara. Adə iməʒqraaua znəmzar znə ɸərqagak imouka kalaɯam.

TANIA QUTƏ.

Tania dəqbədda dəkan. Awnə daqəwnaz ad dəuk dlawsʻuan. Aʒaaaʒa zegə Tania rəɸsə eiɸɯ dərbauan. Znə Tania lan dəʒmazawqəeit. Ahaqəm daargəeit aʒəmazaw aqɯrqa ilɟɯaz rʻreʒept iwəit. Aqɯrqa aɸʒekaknəf iaargəeit. Tania lan dəlqagə-lan, aɸɯandagala aɸɯa ləndaua, ianaamʒou aq-ɯrqa lərɟua. Aqɯrqa ʒgala iaɯan. Tania lan aqɯr-, aɯa lʒə ianʒalʒalak, ləlaq aaimarʒʒnə aarlahba akurq rganə, ilbaaldauan. Tania lan lgə drəʒha-

naɯauan aqɯr mʒəla iaqəlɟuaz. Egaraanə ilalhba-qan lan: „Di, bməʒqras aqɯr-aɯa zɟəp“ hba.

Tania lan dɯəlqəlaɸɯua eiɸɯ ɯrəua darban zanə ilqəlaɸɯua?

AṪABƏRG ZEGƏ IREIĞƏUP.

Sarləᵠ ġuṭə ħəzbak iman. Esqəngə dḳəʊ̈-ḳəʊ̈'uan aħəzbala, iibalak ᵠəiḳauan. Znə iab ilabaɯa iṭaḳeit. Sarləᵠ iab, ilabaɯa ṭaḳanə ianiba, dgaait ʊ̈ga, usgə iħeit: „Dəz'usda slabaɯa zṭaḳa? Dəzdərər ğğala dsəᵠḳoit" „Sagəᵠḳa, gəbğangə səɪ, sara soup ulabaɯa zṭaḳaz" iħeit Sarləᵠ. Jab us eiħeit: „Ari alabaɯa sab iɪənġəeit, məʊ̈ġə ħaɪər aqustoit, aġa uara utabərg ġamam", iħan ab iṭkun daagudəikələeit.

Atabərg ġamam. Atabərg amra atkəs ilaɯoup.

Sarləᵠ ġuṭə imazəz? Aħəzbala ikaitauazəz? Jab ilabaɯa iazəiuzi? Iab iiħazi? Sarləᵠ iiħazi? Ab iṭkun itabərgra iaġəiħaazi?

ẈƏḌA AIẈƏZʊ̈ṪA.

Znə ẉəḍa aġaʊ̈ṫa abna ilalanə ineiuan. Adə̆ aɯraq iman, agi labak ikən. Aiẉəzʊ̈ṫa eimanə iɯneiuaz irəmbadə̆ḳa məɯrkə narṭaħait. Aɯraq zmaz iẉəza dkaɻnə atla dəqlanə iɪəideit. Inġaz aẉəzaikaitaq'uazəz, ṭəʊ̈ġa adgəlaknə iɪək-

aiɻən iʒ‘irҏsəit. Amɯr aain ikaɻəz ifɣ‘ua ialagəeit; daara ifɣəit, dnanarħə-aanarħəit, dəҏsəuɯa anaba, ineiqətnə abna inəlaləeit. Zɣəza dkaɻnə, atla iqlanə zʒəzťaqəz, atla dəlbaanə dneit, iɣəza d‘iztaait amɯr iuanaħazi ħa. „Daara ibaaҏsup iqəmdğəup aʒgaraan zɣəza dkaɻnə zʒəzťaq‘ua ħa sanaħeit“ iħeit adgəlaknə zəʒkazəɻəz.

Ɣəda aiɣəzʒa iabaneiuaz? Irbazi? Ikarťazi? Ireibaħazi?

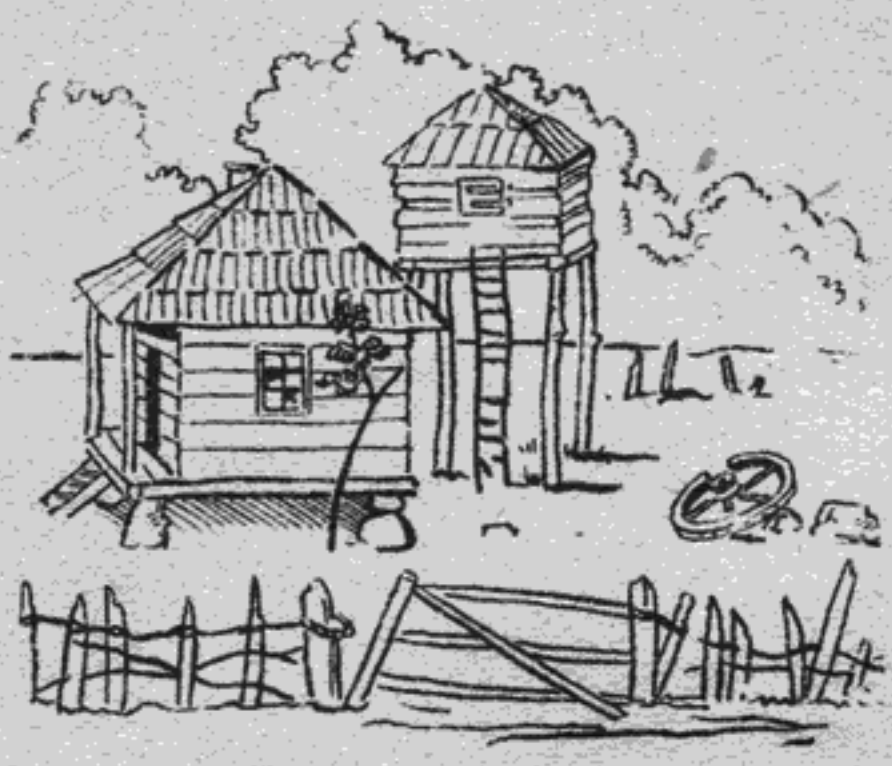

AIGƏLAʒA.

Ħanaɯrəi Ħaḍaraʒɜəi eigəlaʒan. Ħanaɯr aɟəť-oɣə ħa iɯʒan iqəʒan. Ikabərgnə Ħanaɯr aɟəť-oɣə izəuħarafə dəkan. Inqaɯa iabaʒa rənqaɯa eiʒamzar eiğəməzt; inqara akə izaʒəmťadeit, ҏqala dzənam-

qaʒadeit. Aťaħəi aʒmaʒei rəla dʒağauan; nərqagas iman iabaʒa idərbaz ʒʒakra zəqdam akambaɯqa. Ħanaɯr igəla Ħaḍaraʒ d‘uaɣeilkan. Inqaɯa qaan,

eiṭkaan, zegə rəla dmanɯralan. Ħaḍaraɪ dəzbalakgə eilamħara oɣə dkalarəməzt. Aṫaħ.ai, ɪmaɪei, akambaɯqei dərkaṫəiɟɪei akər ṫ'uan. Dɪağauan draɯrauan kaɪanla; iman ɣ-ɪəggak. Eiqɯrɯra aɪ-qa irəmanɯralanə.iman aɪəuardən. Ħaḍaraɪ iqə iaṭədangə dəzlaz aɟlar drəɪqraaɣən, aɟlar r'us dmaaɯaka inəkuigauan. Abas Ħaḍaraɪ daqəkaz aknəṫ zegə bzia dərbauan, ħaɪər iqurtauan.

Ħaḍaraɪ igə ialan igəla Ħanaɯr inqara iagnə iaqəkaz. Ħaḍaraɪ idbit Ħanaɯr diɪqraarɪə. Ħaḍaraɪ znə Ħanaɯr us eiħeit: „S'uɪqraap akaɪanəi aɪəi raaqara azə, urkaṫ aɪmaɪei akambaɯqei" ħa.

Ħanaɯr iqɯəɣ azəiɯɪəit Ħaḍaraɪ iiħaz. Ħaḍaraɪ aɪqəraara iiɪeit Ħanaɯr.

Ħanaɯr iaaiqeit kaɪankəi ɣ-ɪəkəi. Ħanaɯr dalagəeit Ibzianə anqara. Dəuk mərṫəka Ħanaɯrəi Ħaḍaraɪəi eilalt, ɣeiɯrɪak reiɸɯ, aiɪənqara ialagəeit.

Rmazara iaɪiləeit, iaħagə iqaanə anqara ialagəeit.

Ħaḍaraɪəi Ħanaɯrəi rgə iɪarkt raɸqaka rgəlaɪa rəlaṫanə kollektivla anqara ialagaraɪə.

Aɪə oɣə izlaiqarɪouzi? Izakuzi kollektivla anqara?

Arkivoa

DƏKAN ɸĦƏSEIBAK.

Organ Aɸħəseiba dləman ɸhak Mania-ħa. Ɪnak ɯəɟəmɪan Mania 'aɸhal aaɯɪqnə daagara-ħa dɪeit. Agaɯr dənɪətnə aqkaara dənɪalon eiɸɯ, Mania eilaħarak ləlaɸɯ naquɸɯəit. Dnein ailaħara lɯa-

ꝑala danənagɢas, ꝓɯqakə ibɟə gəeit. Mania dɯran, dɯanq̇anə daanq̇əeit.

Nas lg̣aaibəlɢan, ləꝓɦal nargəlanə, aꝓɯqa daaɯɢꝓaanə aᶣnəka dəᶣəit. Mania lan, ləꝓɦa addəɦa dəᶣnə dɯaauaz anəlba, dɯran irɢ̇ɢ̇aknə dnalꝓəlan, „ibəq̇zi“-ɦa dləzṫaait. „Di, agaɯ saq̇ənɢəṫəz karɯrk dəzbeit“ lɦeit, dɦaqꝓsəq‘ua Mania. Aṇi ꝓɦai ailaɦara aɟɟaɦa ianaadərtla, ṭkunak dṭaꝓɯḑa dɯəlaɦaz rbeit.

Aꝑħəseiba aṭkun iaaďara dalagəeit. Aṭkun dədəuqəeit, aoɣra iltit. Aꝑħəseiba aṭkun ilaaďaz ꝑas dkalteit. Aꝑa dandəuqa iani iaħɯei inapə iqurgəlanə inəkuigɑua dalagəeit.

Ꝑħəseibak iləmadaz? Mania ilbada? Ani ꝑhai akarɯ izər'uzi?

AШKOLAKNƏ.

Шəɻəmʁan, ɻ-saaʁk. rzə, atta iast. Ataɣʒa aɯɯəħa aklas iɣnalanə dousə rʁəꝑqa rṭə iteit. Artaɣgə ataɣʒa drəɯʁagələnə aklas dəɣnalt. Ataɣʒa adrəuħa iɣagəlan, zegə aďə eiꝑɯ ɯəɻə bzia-ħa iarħeit rərtaɣə. Nas zegə rʁəꝑqa rṭə inatan atara ialagəeit. Ataɣʒa ꝑasa iaꝑqauan, aɯʁaq ihasab'uan iɣ'uan. Atara ianalga, ataɣʒa zegə rərtaga-maʁaqa eizərkən irəmanə aɯɯəħa dousə rəɣnəkaqaraq iɡeit.

Aɯkolaknə atara izeiꝑɯraamʁanəuzi ianalagɑua? Ataɣʒa aɯkolaknə ikartozi?

AШKOL BIBLIOTEKA.

Ħanaɯ iqɯəɣ azəiɯʁəit Ħaḍaraʁ iiħaz. Ħaḍaraʁ aʁqəraara iiʁeit Ħanaɯ.

Ħaaɯ iaiqeit kaʁankəi ɣ-ʒəkəi. Ħanaɯ dalagəeit ibzianə anqara. Dəuk mərtəka Ħanaɯəi Ħaḍaraʁəi eilalt, ɣeiɯʒak reiꝑɯ, aiʁənqara ialagəeit.

Rmazara iaʁləeit, iaħagə iqaanə anqara ialagəeit.

Ħaḍaraʁəi Ħanaɯəi rqə iʁarkt raꝑqaka rgələaʒa rəlatanə kollektivla anqara ialagaraʁə.

Aʒə oɣə izlaiqarʁouzi! Izakuzi kollektivla anqara?

AQUṬƏ BZIA IAN DШIƏIBAUA.

Dəkan Ḷarəmqan ħa ɸħəseibak. Ḷarəmqan lqata dəɸsəiɻɢei ɣəшəqsaka tuan.Ilzənqəeit aquṭqa ɸɯɣək. Lquṭqa reiħabə iqət'uan ɻaшəqsa. Ḷarəmqan dəgmazaɣqəeit, aiarga dəlaqəeit. Daqəɯgaz lgə dgaʃəuan, lquṭqa iшrəqnagxua iaqəlzəmaadxua azə. Aquṭqa irdərt ran lqə dəшgaquguaz. „Bəmgurɣan bəmqugən ui akaraxdi" iħeit aṭkun eiħabə: „sara us'ura sgap, akər sərħap, nas akəx ħagəmka ħkalap." Ləɸħa quṭə dnein lan lqə lnapə naqultan us lħeit; „Di, sbəħoit aqusgəgħarei alağərd aaɯgrei bɯərkatra; izban akzar, abar egħagəm ħbəqğaragə ɸəgrak, aup ħa ħausgə—ħħəsgə ɸəmkrəda ikaħtaua, iaħk'ua ħalagoit; uskan bəggə baħargarəm, iɯħalɯaua ħnapə bəqurgəlanə bnəkaagan" ħa. Ḷarəmqan lquṭqa lgə aadərɸɯaait, aďaďala iaagədəlkəlt, lqə-lṭə aggeit, lgə aagaqəeit. Ḷarəmqan dgəlt. Lquṭqei larei ibzianə anqara ialagəeit.

Agaaga zakaɣə ɯəkada? Uan uшɸaləznəkaua? Ḷarəmqan lquṭqa raɻa izlalzeiğqazi?

AШKOLAKNƏ.

Ḷləɻəmgan, ɻ-saagk rzə, aʃta iast. Ataɣga aɯɯəħa aklas iɣnalanə dousə rgəɸqa rṭə iteit. Artaɣgə ataɣga drəɯgagəlanə aklas dəɣnalt.

Ataɣga adrəuħa iɣagəlan, zeqə aďə eiɸш ɯəɻə bzia ħa iarħeit rərtaɣə. Nas zegə rgəɸqa rṭə inaʃan atara ialagəeit. Ataɣga ɸasa iaɸqauan, aɯgaq, iħasabuan iɣuan. Atara ianalga, ataɣga zegə rərtaga-magaqa eizərkən irəmanə aɯɯəħa dousə rəɣnəkaqaraq igeit.

Ашkolaknə atara izeiршraamɡanəuzi ianalagaɥa? Ataɣɡa ашkolaknə ikartozi?

AШKOL BIBLIOTEKA.

Ћшkol biblioteka aknə ikoup ашrkəə raɡa. Мшkə bɻəq mшkə artaɣə iћaiɡoit ataɣɡa abiblioteka aknəf ашrkɷa. Jћaloup ataɣɡa ашrkəрqara rgamрqɷua. Urɡ ашrkɷa abiblioteka aknəf ianroulak, asaqaɷa irəqaршnə, iqəndər'ћueit. Jkoup ataɣɡa esəmшa saaɡk-ɣsaaɡk ашrkə iaрqɷua.—Jшaɷnagɷua ашrkəрqara qɡazk'ua, ibzianə itoit. Ашrkəрqara zgamрqɷua ibzianə iztɷuam, iqшəɣgə kaṭqoit. Agaрqara zmou itara bziaqoit. Gaya aẓopa iẓẓoim.

Шrkəs uzəрqaqouzi? Iaћa ugə iaɷazi? Jzban? Ашkol biblioteka iadano bibliotekas iɻdəruazi? Abiblioteka izɷarɡouzi? Ашrkə akiрq iabaadərqauei, iшрaadərqauei?

EKSKURSIA.

Ћaшkol aaigara ďəɻk əkan. Artaɣə adďəɻaq ћaigəeit. Adďəɻ aрsəd raɡanə iɡan. Ataɣɡa raɡaɣək aṭgəɷa rəman. Aqaћɷa, aɻkɷa aarћnə, artaɣɡa artəra-ɷaɡ eizərgəeit. Aṭgərɷa aɷaɡɷa rqatanə adəɻ ialadərшt. Dəuk mərtəka aṭkunɡa akalmaћaɷa ikaɷɷa-kaɷɷadďa iaaɡərgəeit. Adəɻ aqəɷ aaigara adə abkəz ɡagəlan. Abkəzra adağ raɡa aman. Alabaɷa, aqaћɷa aрər-sərћa atkunɡa adağɷa irgədərtɷua ialagəeit. Adağɷa шan rɻərťaqəit. Aṭkunɡa abkəzra ian'nəlaрш, irbeit iraɡanə adağktağɷa, adağ-

kˌtağˌqˌa issan, ɹəɹi-ɹəɹik irakaran. Adağ kˌtağ raɹanə abanka iɹaɨanə adə rətaɹanə aɯkolaq iaagəeiɨˌamɯ rəknəɬ adağkˌtağˌqˌa irəlɨt alaqqˌa. Alaqqˌa dəuk mərɨəkˌa idağqˌáɨt.

Adağ iafozi? Owə izlaiqˌarɹouzi?

JUDƏP'UA UAZƏMṪAAN.

Ɓja xaɹɹaɹ.dm Hanaɯr uardənk azna aɹa imanə dəɯneiuaz Qakuɹ dəiɸəlt. „Aura uqup iħˌeit Qakuɹ.“ „Bzia ubeit iħˌeit Hanaɯr. Uuardən ianəuzi ħˌa dɨaait Qakuɹ. „Amṭə“ iħˌeit Hanaɯr.„ Mṭəu, ɹoupei“ iħˌeit Qakuɹ „Nas auardən ianəu udər'uazar uazaɨaauazi“ iħˌeit Hanaɯr.

ħanaɯrəi Qakuɹəi reiɹaɟaɯa zmaanouzi?

ṪIS.

Jsəmoup sara ɹguk tis ħˌa. Ṫis agəɯɸəi aɯapqˌei ɯkˌakoup, aɨəqˌa kaṭəup, aɸaɨa ɯkˌakoup. Ṫis iaɨoup ɸɯ-ɹguɸɯqak; aɹguɸɯqaqˌa ran eiɸɯup; znə-zənla tis aħˌənaɸqˌa aaganə aɸaɹa irəmɨanaɨoit; aɹguɸɯqaqˌa rɯapqˌa rəla aħˌənaɸqˌa narħˌə-aarħˌua daɹra kraamɹa irəlaqˌmarueit. Ṫis aɸaɹa rəzqara ianəqˌmarlak aħˌənaɸqˌa kərṭ-kərṭħˌa iafoit.

ⅬⅬPəɹəgqˌa zeiɸɯrouzi? Ṫis aɸaɹa aħˌəmaɸqˌa zamɨanaɨazi?

ĦAɹGˌə.

Ħaɹigə tis aqdəup. Ṫis ɯkˌakoup, aqə ɸɯqaup, ablaqˌa kˌaznə igaǧaǧda ikoup; aqaɸəɹqˌəi aɯapq-

əʒqei adad eiɸш iʒarəup. Ʒis annəkʒqua aщapqə-ʒqa eiʒəup, aщaʁərgəʒa aʒala iqwoup; ubri azə iannəkʒqua aщʁəbj owə iaħʒuam.

Aħʒnaɸ ʒməqʒnarʒaait, aщщəħʒa ikazaait. Jzban?

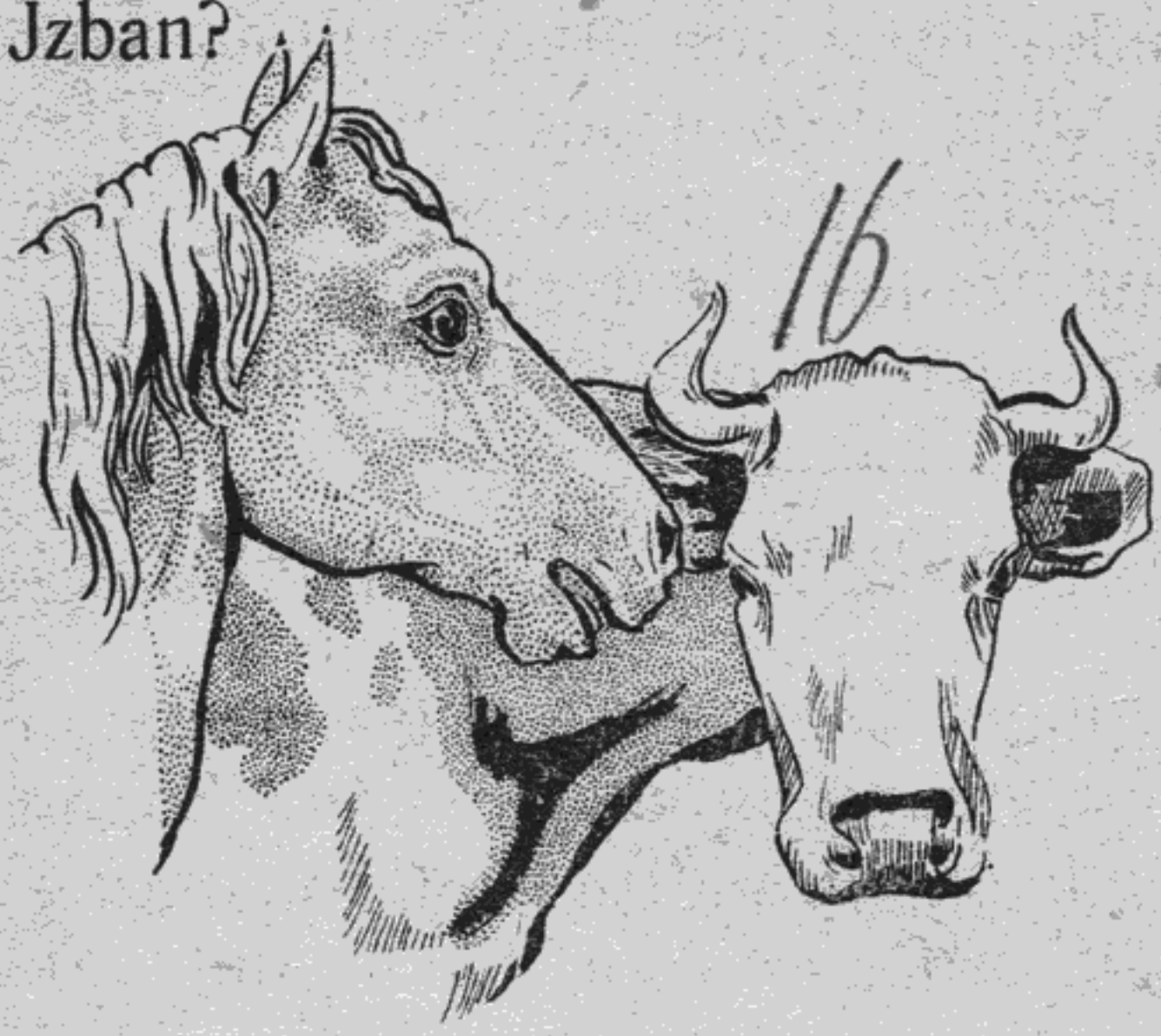

AɸSƮQA REIMAKRA.

Ʒnak aʒəi, aləei, aɟəi aɟa eimarkəit. Aɟas eimar kəzgə abri aup: reiħa aɸɯma ~~rəua~~ bzia iibquazi ha „Zegə reiħa aɸɯma sara bzia siboit; izban ɯrħar,

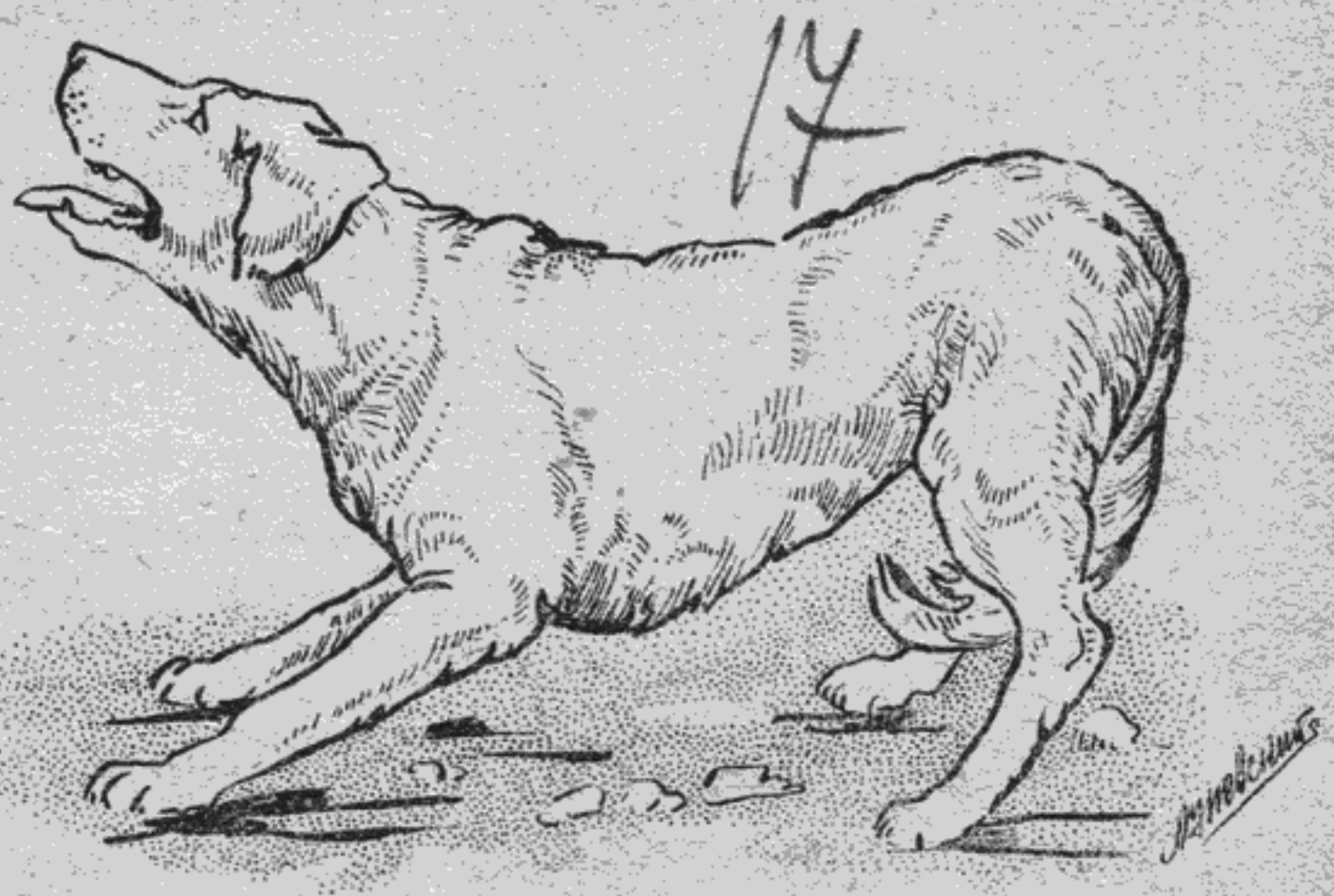

səizəʒağoit, səizʒaltueit, ʒianəiʒaqəu dsəqʃ-anə iaqəiʒaqəu dʒoit; sara sak-umzar eiʒaħʒa-rak iauaməzt

aɦəeit aʒə. „Mamou, aɸɯʁmṇa zegə ɯʁeiɦa sara bzia siboit aɦeit aɟ: ɋɯla isaadoit iʒaaʒa, sara sakumzar iʒaaʒagə iargə amla iagʷauan.“ Mamou, zegə ɯʁeiɦa sara soup aɸɯʁma bzia iibʷaua aɦeit ala: uaɋənla ʒənla amamkʿa iwnə, iara, iraɋ səɋʒoit, sara sakumzar iağaʒa ɯʒa dɐimərtaɋazaarən.„ „LLʔaʞəṫ aɟa eimakra: ɯʁara zegə ɯʁəda sɋarʒam, douse ɯʒəɸɋa rṭə ɯʁəbzioup“ iɦeit aɸɯʁma.

Awnaṫ ɸsṫɋaʃiɟdəruazi? owə izlaiɋarʒouzi?

JUMGəĎƏN ALASBEI AʒGəɸƏLLQÁI.

Səkun-ɋuṭə esqingə alasbaɋei aʒgəɸəɯqaɋei drəlaɋmarʻuan, znə-zənlagə igəd'uan.—Znə Səkun daʷra dəʒmazawɋʷáit; aɯoura ğğa iauit. Aʒəmazaw aɦaqəm d'izaargəeit. Aɦaqəm idərt Səkun-ɋuṭə aʒama dəu—soliter ɯ'imaz, ɋɯarʒmazawəz. „Alasbaɋa urəlaɋmarʻuazma iugəd'uazma“ ɦa aɦaqəm Səkun d'iaztaait. Səkun „aai“ iɦeit. “Nas idər uʒəmazara alasbʷɋa iɯrəɋkaz“, iɦan aɦaqəm aʒamaɋɯr reʒept wnə dʒeit. Səkun aɋɯr iɟəit, dəuk mərtəkʿa dəbziaɋəeit.—Alasbei aʒgəi umgədən, udərbzar um'un.

LLʔlaɋa irəɋdəuzi? Ala aowə izlaiɋarʒouzi? Aləei aʒgəi iɯɸeibabʷaua? Aʒgaɸs zaka ʒgəɸɯqa ariuazi? Alaɸs zaka lasba? Alasba alaɋa anbaɋt'ua, anəkʿara ianbalagʷaua?

AʒəI AʒADEI.

Aʒəi aʒadei eimanə ineiuan. Aʒada aidara ğğanə iaqun, aʒə egaɋməzt. Aʒada aʒə ianaɦeit:

18

„Seidara ḳanʁaʒoup, ḳuṭək usəʒiḳraa“ ħa. Aʂə usəsgə iamkəit aʂada iaħaz. Amɣa iqlanə iɯneiuaz aʂada aidara iqnaɟan inkaħan iɸsit. Iraħʁagəlanə ineiuaz aɸɯma afərħa aʂada aʒa aaḳəiḳən, aʂada aidaragə aʒagə aʂə inaqtanə afəraqt iikəz avara inaɟtanə inaiaɸəiʁan amɣa dnəqult. „Eħ, sənasəɸ ʒgan sara nasəɸda“ aħeit aʂə: „aʂada eiɸɯ sargə aidara sataɸs'ueit; atabərg ħħozar, səzəqɯraz səqnagoit: aʂada aidara ianaamʁaz isərlasər gakra ħaqɯroməzt“.

Saaʁk zaka kilometr (vers) kanatozi aʂə: iannəkaua, iankar'ua, ianəɣua?

Шʔʂə iaḳdəuzi? Zaka ɯəqsa aḳət'uazi? Iaɸəɯtəuzi? Iafozi?Zakant kraṭaɯtozi? Aʂə adə anbaɯərɟuei? Aʂə aḳaɸəʒqa zeiɸɯrouzi? Zaka ḳaɸəʒ amouzi?

ʒ Ə N Q A D Ə Z M A M.

Kadər ḳuṭə agulara dʒeit. Ḍaḳneiz aɣnə eilərgamka ibeit. Aḳuṭqa rəmala aḳɯʁaara iakuɯanə

iʃan. Aq̇uṭq̧a daara anapə rəgən: irɯrəməzt, irək̦nəməzt, iď ɗaməzt, iħ̦ħ̦aməzt. Kadər akraamʁa, dq̇uʁua aq̇uṭq̧a drəq̧aɸɯ'ua dʃan. ɸəʁk antə igalaɯreit aq̇uṭq̧a ran dɯəɸsq̇az. Kadər q̇uṭə iaraznak digalaɯreit ian. Afərħ̦a dɣatk̇an iɣnək̇a dəʌt. Ian amdərq̇a daq̇əqgəlaz ilbauan ləṭk̇un dəɣ'ua dɯaaaiuaz. Aznak azə dɯreit ləṭkun akə iq̇zar ħ̦a. Aṭkun dɯaaaiz eiɸɯ ian dnalq̇ənɸaɯalan daailərğğanə ləgudra dalagəeit.

Ani abi rəda oɣwə izəmɸɯaaaua agək̇am.

Kadər q̇uṭə dabaneii? Daq̇neiz iibazi? Kadər ik̇aiṭazi?

AQALAQ DƏUQ̦A AUALIʁAQ̦A RƏK̇NƏ ILɯNƏK̦ĄUA.

Aqalaqądəuq̧a rk̇nə auaa raʁa nq̇oit. Ik̇oup aqalaqq̧a ɸɯb̦a-q̇b̦a milion auaa ɸsəra aq̇ək̇ou. Arɪ reiɸɯ aqalaqq̧a rk̇nə oɣwə iɯəibalak dnək̦ar k̇alauam, ik̇oup aɸk̇ara: aʁ̧əuaɣwəi, aʁ̧əuardənəi, afɪomobili aualiʁa arğaraq̇ inək̦aait ħ̦a, aɯak̇a-oɣwə-atratuar-rğaraq̇ ala.

Uqəɪan, uqalaq akno as aɸk̇ara ək̇ouma? Izək̇amzi?

AʁAK̦AJ.

Nq̇aɣwək, aʁ̧əuardən daq̧ʃanə aqalaqaq̇ dəɯʁauaz, ʁak̦aɟək q̇garə-gaʁ̧aua alaba lətərgąua dəɯɳeiuaz dnaləq̇deit; aɪak̦aɟ daara daɟq̇an, ləmʁ ləlď aaaq̇an, dəqua-dğəzua aarlaħ̦a luɪapq̧a rħ̦azɷɪa

akun dəɯneiuaz. „Nan babaʒąua“-ħa anqaɣwə aʒakaʃ dləzʲtaait. „Aqalaqaq“ lħeit aʒakaʃ. „Us, akzar, baai aʒ̣əuardən baqʲa, bəzgap aqalaqaq“ iħeit anqaɣwə, „Daara seigurğanə „saquʲauan uʒ̣ə-uardən, aqa məʒqu səʒʒak‘ueit, ilarsnə aqalaqaq səmʒar ʯsəqa səmam“ lħeit aʒakaʃ.

AΦSƏƷGARA.

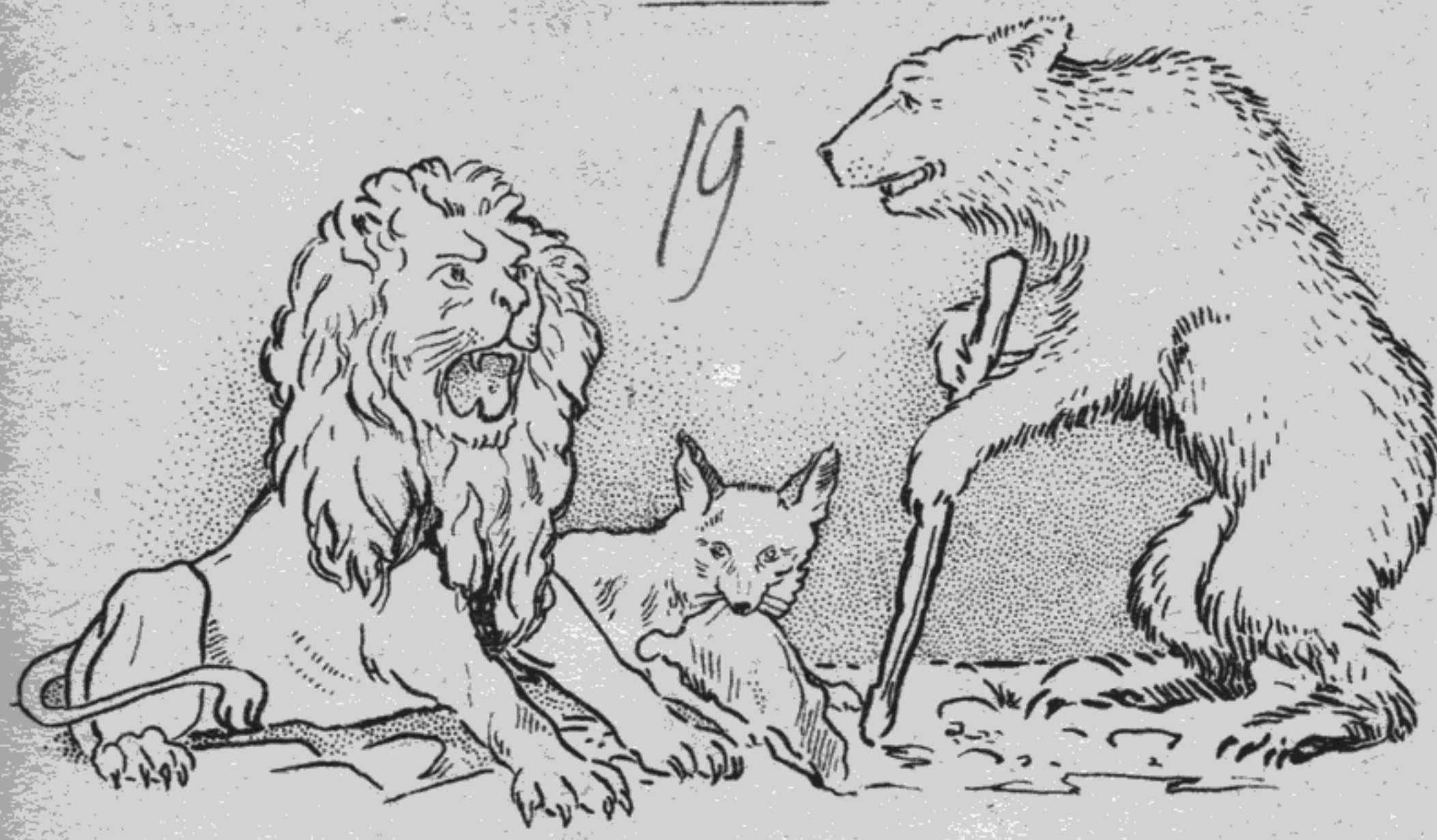

Amɯrəi aləməi ɯneiuaz kaʒk rbeit. Amɯr akaʒ iamʲtasnə iakəit, aləmgə aɯapqəʒqa akaʒ inalanarʯeit. Aɣbagə rgaibągan aisra ialagəeit; iɯeis‘uaz eidɯəlan aɣbagə neiqənʯaɯalt; eimark‘uaz akaʒgə rəbʃara inkaħait, naską igə‘lanə irəqaʯɯuaz abgaquʦə aiğaʒa inarəbjasən akaʒ aaɯʒʯaanə abna inəlalt. Aiğaʒa reimak abgaquʦə ianaga ikazga—kazgada iɯanqanə ʂiʦaʯɯua iaaiʦaqəeit.

Irəqnagoz rməqəi!

IUDƏR‘UAZAR.

Esqəngə aɣnə iɣnoup. Aɑ́ə gaɻəup, iazkazəup iaɯrəu aɑ́amə glasla iɑ́kɛup, ablaqa aɬan eiɸɯ ikalə-kaɑ́oit, akuiɤ eiɸш iɤərɤərɥeit; aɸaɬa ağoup iaüp; aləmɦaqa ɑ́uɬəup, iqaɤkaɤɗa ikaup; aɯapqa kaɬəup, aɯapɤəqa aup, iɬarəup, ɻənla aɸsə aɯoit, iɯraraɤoit; aɸsə anaɯɑ́ua, ianəɤou, aɑ́ɑ́a aɑ́ga, aimɦa aɑ́əzɯra ikoup.

Uɤgu zeiɸɯrouzi? Aɤgu oɣə izlaiɑ́arɤouzi?

AUASA.

Irɦoit auasa gaɗoup, ɑ́ɯəɣ amam ɦa; sargə sgə iaanagoit irɦaua ɬabərgənp ɦa. Uazɑ́uɤ ari ɬabərgəmzar! Aquɑ́ma abar aɑ́ə ɯaɑ́ɻaɯa azdər‘uam, iuauaɗa igəlanə aɯápə atukɷ—tukɷɦa akədkara ialagoit. Abəlra abar ɑ́əlanɬə amɤa iazəɣ‘ueit.

Ałabərg ħħozar aoɣə usəsgə izəikrəzi auasa aqɯəɣ amou iamaməu! Aoɣə iɢaqəup alasa akumzɨazə, akaɸa asapəni akartoɯ—ɨəmzei rəlqrazə, auasɨa aqamə azə, auasaɻə iďnə ifarazə.

AUASA ƖƖDƏRḰəD'UA.

Aaɸənran. Auasaqa rərḱdra iaamɢan. Ɲnak, amɯ anəbziaz, auasaqa ħaaiqara iias'uaz adə iɢaħɨalt. Auasaqa rqə bzia adə iaďďeit. Auasaqa adə iɢaħɨeit. Amra auasaqa arbeit. Auasaqa akakala rərḱədra ħalagəeit. Dəuk mərtəḱa auasaqa ħarḱədəit. Alasa ħaďďəit, iħarbeit eiqtanə alasaqqa rəlaħqəit Alasaqqa kuḱnə iaħqaqait, araqu alaħqəit. Araquɨ snə akuməzɨa alaħqəit. Auasa oɣə izlaiqarɢouzi?

ALƏMƏI AĦəNAɸƏI.

Aləm əɨan. Aħənaɸ aləm iaqkurkur'ua ialagəeit. Aləm ţəqaɲ, aħənaɸ iamtasnə iakət. „Sargə ḍara znə səuqap, souɻ" ħa aħənaɸ aləm iaħaua ialagəeit. Aləm aaɸəɯərɢɢeit. „Uara rəɨħa sara

ʉsəqarɪamou, uara uqə uzaqom“ aɬeit aləm. Aɬəɲaᴘ, souj ɬa iğaɬə—ğaɬ'ua aləm ɪəᴘ ananamɪaɗa, agə ankədnaqɗa, aləm irəɨɬanaɯan iaunaɟt.

Aamɪa akər ɨeit. Aɯaraɨaɨa akaɪa kədərtan aləm rkəit. Aləm ɯaqala iᴘanə ikədṭarɬaləeit. Aləm qaaua aɟkədnakeit, aqa egaləmɯeit. Aləm aqaabj aɬənaᴘɣ iaɬan, ikurkər'ua iaain aɯaqa qəɗa ikanaṫeit. Aləm aqə ianaquiɪqa, „lugalamɯoi sargə ɖara s'uqarɪaqap, souj ɬa sanuɬoz uanəsqəɟɟoz, uaɟə iumboi sara səla uᴘsə ɯənqa “ɬa aɬənaᴘ aləm\iaqṭnaɪəit. Aləm iagalaɯeit anka aɬənaᴘ ianaɬaz, iadərt aqəɟɟara ɯqarɪam.

A Ṫ Ə S ꟻ R A.

Ṭkunɨak bardk aṭə irbeit təsɪrak. Aṫəsɪra iqɬalan ɣ-ṫəsɪɯqak. Aṫəsᴘɯqaqa quṭən, iɟɬəntaᴘsda-hontza ikan. Aṭkunɨa aṫəsɪra aṫəsᴘɯqaqa qərqən irəlaqmar'ua ialagəeit. Dəuk mərṫəka ɪaɬmadak daarədgəlt. „Aṭkunɨa! ikaɯṭaua qarɪam“ iɬeit aɪaɬm-

ada: „aṫəsƥɯqaqa ran aɪraṭə aƥaɨa anambalak, iƥɯaaua, igurɣaua ialagoit, aṫəsƥɯqaqa ɯrara akər ɯzərṭaɨarəm, amla iɯɨagap, ui aṫkəs inaganə rɪra iqɯrʃaƒ“ ħa. Aṭkunɨa aɪaħmada iiħaz rəqɯəɣ azərəɯɪəit, aṫəsƥɯqaqagə rgə irəɨħanaɯeit. Aṭkunɨa aɯɯəħa aṫəsƥɯqaqa naganə rəɪra iqdərʃalt.

Aṭkunɨa raƥqaka iɯƥarəznəkaɨə aṫəsƥɯqaqa, aṫəskɒtağqa, aṫəsɪraqa?

AQEILGARA.

Ƥqənran. Ƭgala uouran. Ƭemraz quṭə esəmɯa aħaraqa adə d'irɟ'uan. Aďə erəďla aiaħa ianiɪal'uan. Ƭnak Ƭemraz airəď aďə Ƥəɪkɯɪaz aħ'araqa rďəɟərɪakna iɨənqəeit. Laħak, aďba inṫɟua

ikaz, ďək abazɟri ħa iƥərnə iɯneiuaz, aiaħei airədəi aqkaara aṫəqan ianaba inaʃeit. Alaħa igurğaṫa aiaħa ianənaƥɯəla, dɨɨəkɒbarkgə ambeit; airəd ianənɪaƥɯə, aṫan ďə Ƥəɪkɯɪaz abeit; ikanaṫa-

ḳ‘uaz, akraamɡa iḳuɡ‘uax airəḋ iaadḳalt; nas iɡ̊ąua —iaaua airəḋ aḳaɬʟssa aɡaᵽsara ialagəeit. Dəuk mərṫəkʟa airəḋ aṫan iḱaz ḳəḳ iḳalt; alaɬʟa azḳara adə aɟən,iᵽərnə iɡ̊eit.

lɬʟa, geilgaras iubaḳau iuaɬaḳau?

IBZIOUMA AṬKUN IIUZ?

Aɡra iḳɯranə ikaɯreit iɡ̊ɬʟəntaᵽsḋa ṫəs-ᵽɯqak. Aṫəs-ᵽɯqa an iganaɡeit aᵽa aɡra iɯəḳ-ɯraz. Aᵽa ɯɡəəḳnə aɡra iḳnaṫarɡ̊ iaqnakəit an,aḳa ialəmɯeit. Aṫəs gᵹɟ‘ua igaɡeiua, aᵽa inavaṫa--aavaṫąua iɯəḱaz,ṭkunak dnadgəlt. Aṭkun ibeit aṫəs zərgakuaz. Dnein auɯɯəɬʟa aṫəsᵽɯqa aaɯɡəḳnə aɡra iḳərṫalanə, / naską dnagəlt. Aṫəs-ᵽɯqa an gurğeit, iṭər—ṭərəit, nas aɣra iḳṫalt aᵽaɡ̊a arəᵽḳ-araɡ̊ə.

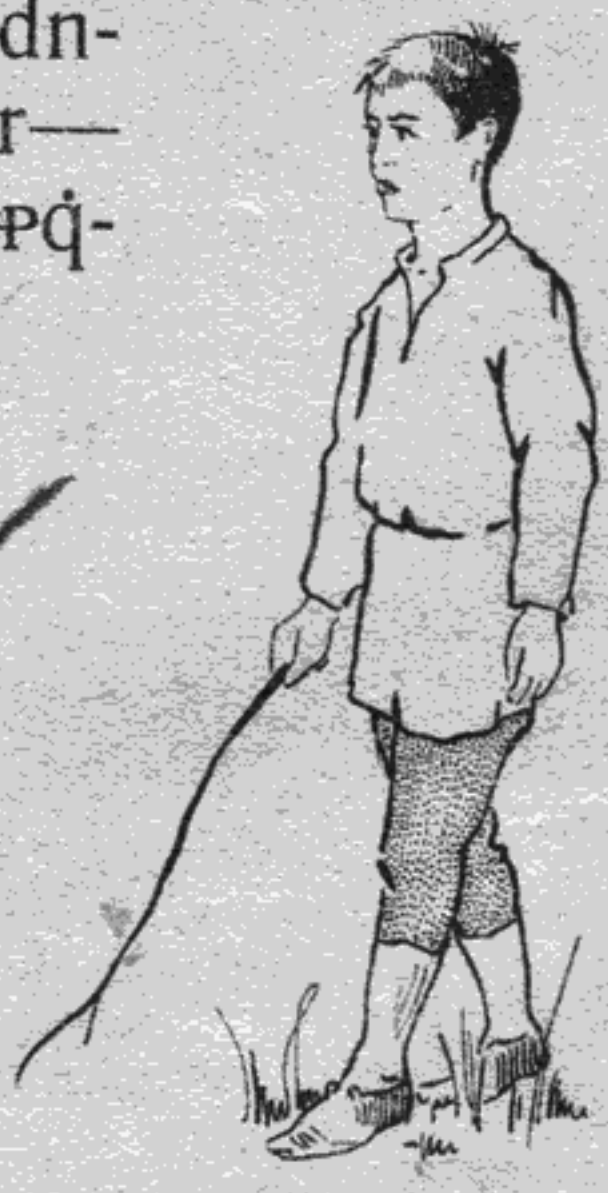

Məɡ̊ḳu agbəlra zamaz aṫəs?

IAJƏZ ALƏM.

Aləm daara iaɟən; aҏsraqgə aqə arqəeit. Aɯraraqqa, aҏsfqa raɡanə aləm abara iaain iakɯanə igəlt. Zegə irgalaɯeit aləm anṭaz (anəṭkunaz) ɯaka mɡə amaz. Ubaskan zaka ħaɡər aquz, ɯakagə aɯraraq aɡɯozəz. Uaɟə amɡ ɯaka ikadaqazi, iɡɡarqungə iɯҏakaləei! Aɯraraq kraamɡa ṭəmɡka aləm iakɯanə igəlan. Zegə r'gqa irɡaquɡuan, akə iaɡəmɯauaz, mɡə-ğğa zmaz, zegə ir'iaaiuaz aləm, amɡ kadaqanə iɡɡarqnə iaqəkalaz. Aɯraraq aləm iɯadgəlaz aɡada aqə ɣəzmalaqqda, aləmħaqa aqaanq iaain us aħeit: „Ankа ɡgala səuɡɯrauan, uaɟə usəsgə usəmam, isgaҏqar iaqəndasɡaqəu səuquɟɡoit" ħa.

Iħa, iudər'ua zəmɡ ğğou aҏsfqa!

AĦƏĦƏI AШƏШKAMSƏI.

Aшəшkams adəqaṭə adə zɟ'ueit ħa iɯaṭəz adə inəqɯralt; aшəшkams adə iaɯ'ua ialagəeit. Aшəшkams adə iaqaɯquaz aħəħ iabeit. Iarazнak aħəħ maqɡa quṭək aшəшkams iazɡanarɯəit. Aшəшkams amaqɡa inaqənħalan aҏsə nnarqəeit.

Dəuk mərṫəkа ɯaraɡaɣək akaɡa kədəiṫeit aħəħqa ikrazə. Aɯaraɡaɣə ikaɡa, aшəшkams nzərqaz, aħəħ əqfeit. Aɯaraɡaɣə akaɡa saqap iħonə eiҏш, aшəшkams akəṭəħa iɯapə iaɡħait. „Afasait isəɡħa zakuzi" iħan inapə anaaiка, aħəħ naҏrən iɡeit.

Aħəħəi aшəшkamsəi iɯҏeiɡqəraai? Aiɡqəraara zəbziouzi?

SƆAAƆA.

SƆaaɔa egmaṭəm. Sara isəmoup: san, sab, ɣəḍa aiɯɟɔa, ɣəḍa aiħɯɟɔa, sanɒdəu. Sabɒdəu səiqaanəm, dəɸsəiɟƆei akər ṫ'ueit. Sab daarəq'ueit, san aɣnə nəkulgoit; sanɒdəu saħɯɕa quṭə dəlqəlaɸш'ueit; sara aɯkol sƆoup; saɯɔa quṭqoup, idəuqar, sara seiɸш, aɯkol iƆalanə. aṫara ialagoit.

lUmada Ɔaaɔas? lk̇artozi dousə?

AШKOL.

Aɟlar aƍəɣra ƆargaIt. Aɸsaaf adgəl ɸqaraqa raq idəkult. Aɔmaɔei aɔəiqəi ɯs'urəla rəgqa rfanə, aɸsɯqara ialagəeit. Ħƍaħɯeit us'urəla, uħaɔqraait rauan, iħaɔƆougalt aƍəɣra; iaamƆoup uaɟə ɯƆa aɯkolaq anəkara: aṫara zmou dlaɯoup, izmam dlaɯɔoup" ħa eiħeit Equɸ iɸa Spirdon. Spirdon aɯkol aƆalara iɸsə eiɸm ibɴuan, iab aɯkol uƆal aniħa, dgurğeit akə eiɸɯəmka. Spirdon aɯkol dƆalt. Aklasaknə esqənagə dƆənƍnə dfan, arṫaɣə iiħɴua iqɯəɣ azəɯƆua. Spirdon iṫeit irlasnə aɸq̇araga, aɣragə, aħasabragə. Esəquməƍqa, aƆaaɔa anaailafalak, Spirdon aɯrkqa agazeƆqa drəɸqɴua dalagɴuan.

Aɯkol ianbaƆaloi? lħa, aɯkol uɯƆalaz?

Q Ə K U R.

Qəkur aa-ɯəqsa lqəṫueit. Qəkur dləmoup lan, lab, laɯa, laħɯa. Laɯa ɣəɯəqsa rəla dləeiħabup, aɯkol dƆaləeiɟƆei ɣəɯəqsa ṫueit; laħɯa qəɯəqsa

rəla deitbup. Qəkup bzia ilboit lɑaaɣa .Lani labi irədbit aɯkol lɑatara. Qəkur akə eiɸɯəmkʌa deigurğeit aɯkol aɑalara.

Aɯkolakna atawɣa zaka aamɑa ikouzi?

AШKOLAKNƏ.

Sima aɯkol danɑartoz aɑnə dɯaɸə-rhaɸ'ua dəkan. Sima lzə zegə ţəɣbaraqən. Aklas danənəwnalaatawɣa aaləkʌɯan iləztaaua ialagəeit ibəqdəuzi, ibəɟlouzi, babanqaqua hʌa. Sima lqə narknə dgəlan, aɣənqra aɟa ramhʌakʌa. Wəmɯ-qəmɯ rəknəf Sima aɯkol daɯɢəlt, dzaqmarɯaz awəzɣagə lout. ɟsaaɑk rzə atta iast; ataɣa aɯɯəhʌa wəda-wədala aklas iwnalt, dousə rɑəɸqa rknə inagəlt; ataɣa dnarəɯɑagəlanə aklas dnəwnalt artawə. Ataɣa zegə adə eiɸɯ ɯəɟbzia hʌa artawə inaiahʌanə ifeit. Atara ialagəeit. Ataɣa znə iaɸqauan, daɑazəngə ihasabuan, iwuan. Atara ianalga ataɣa zegə aɯɯəhʌa rəwnqa raq iɑeit.

Ataɣa aɯkolaknə ikartozi?

ERƏNA AШKOL DANƆALA IШLƏZTAAZ.

Aɯkol aɑalara aamɑa aait. Erəna aa-ɯəqsa lqətt. Erəna lan aɯkol sɑataha dləhʌua dalagəeit. Dəuk mərtəkʌa Erəna aɯkol dɑarteit. Artawə Erəna dlaztaait aɸqara bdər'uama hʌa. Mamou, isəzdəram lhʌeit Erəna. Nas adadala iɸqada bɑaaɣa ihʌeit artawə. Erəna, dəɸqamɯakʌa, lɑaaɣa rəɸqadara dalagəeit: san, sab, sandəu, sabdəu, sahʌɯa, sa-

ɯʑa ɣəḍa, səʑgə, slasba ɬa. Səʑgə, slasba, anəlɬa Erəna, aʟaɣʑa aʒʒara ialagəeit. Izban?

Uʒaaaʑa ɸqaḋa!
Uabi uani irəqḋəuzi?
Uandəu zaka ɯəqsa lqəʟ'uazi?
Uaɯei uaɬɯei ianbai?
Uara?

ĦAKLAS.

Ħaklas iamoup: aɯʀqa akə, aɸenḍʀaqa qɸa, aɸeʒkaqa akə, agəlara qarɯɲnak, aʒbaara aa-arɯɲnak, aura ɟeiza-rɯɲən. Ħaklas ilaɯoup, iʒbaaup, iɣnagəloup dousə iaqərʒəɸəu: akarḋqa-aʟaɣʑa zəqʟaua, astol-arʟaɣə dəzqaʟaua, aklasğu-aʟaɣʑa iaqərɣua, aɯkaf-arʟagamaʒaqa zʒou. Ħaklas aʒədqa rkə ikədəup aɬənʒqarraqa rəqsaalagaga.

LLʔklas aplan ʒəɯq.

ARƏʒĦA.

Qumə̣ʒqan. Aiaʟaqa eiləḍḍauan. Ugala aʟaara ialagəeit. Iɯrəmka, ikənəmka, dqəḍ-qəḍ'ua amɣa danəlanə dneiuan ṭkunak. Aṭkun dərəqɯʒnə, akka deiʟas'ua, dəmlaɯ'ua dəkan. „Iɯrazəuri, sabaʒarəi sara rəʒɬa" ɬa dğa-gaʟ'uan arəʒɬa.

Aṭkun rəʒɬa dəɯneiuaz dəiɸəlt ʒakaɟək. Aʒakaɟ aṭkun dzəğaʟə-gaʟuaz ianeiləlkaa, drəʒɬalɯan ləɣnəka dəlgəeit. Aʒakaɟ aṭkun-rəʒɬa krəiṭaʟanə drəɸqa-dʒaɬɬa dəɯʒalʟeit. Aṭkun rəʒɬa iaraznak dʒaqqa dəʒeit. Aʒakaɟ arəʒɬa ṭkuns bkal-

ɨeit. Aṭkun ddəuqəeit, arᵠəs bzia ilɨt, daaragə bzia dənqąua dalagəeit.

Aɡakₒaȷ il'uz ugə iaqₒama? Jzban?

ɬ AᵠQ̇ƏN ШJAJƏ ~~AQƏƫAN.~~

Aᵠq̇ən amra ɯəȷəmɡanďa igə̆loit; aᵠsaaſ aɯa aṭṭaɦₒa irɦₒoit; ˈaɯq̇aqₒa aɯɡ-ᵠɯďaqₒa irəqₒ'ąua, irɡ-alą̊ua, irɡəɨua amati eizərgoit, anq̇aɡa iɯaaɡəlaɯ-alaķ ausəura ialagoit; amɯ aᵠq̇ən iaup, anq̇aɡagə aus raɡa rəmoup.

Aᵠq̇ən uɡaaɡa ikarɨozi

AMREI, AMZEI, AIAƫAQₒEI.

ʒənla iᵠq̇oit amra; oq̇ənla ilaɯoit amzei aiaſ-aqₒei. Amra gəloit ɯəȷəmɡan, iɡaɯoit q̇ulməʒq̇an. ʒənla laɯaroup, oq̇ənla laɯɡaroup amzei aiaɨa-qₒei ianəmlaɯąua. ʒənla auaa aus r'ueit, oq̇ənla iɡoɨt, rəᵠsə rɯoit.

Aoɣə dzəɡauazi?

JШAQₒNAGąUA AUS'URA ZEGə IRəʒKəUP.

Iᵠs'uaz ʒmazaɣək iṭkunɡa us reiɦₒeit:„ Sara ɯɡa isərʒeiua akgə əkam, səᵠsueit aq̇a ɣbaka ȷa ɯasɦₒoit; sɯrəɦₒoit, bzia ɯᵣeibabalaraɡə, ɯɦₒaſə eiqₒɯrəɯᵣalaraɡə, inąɯᵣzeiᵠɯiəɬ insəȷua amazara ᵠq̇-asɡaɯrəmſraʒə; səmq̇qₒa səq̇kaaraqₒa rṭə itou amazara raɡaɲə; iɯᵣəᵠɯaa ɯᵣq̇ə iaɯᵣərq̇'ua amazara is-ɬaq̇əz". Aʒəmazaɣ iaȷa danaalga iʒaiɨəiqən daaṭərɦasən iᵠsə naiq̇ətt.

Anqaɯə iɸaʒa eibarsnə aqkaaraqa, amqqa inʒakə aaʒaknə aʒmaʒa ğğa anəɯ inətarɯɕɯnə irʒağueit. Rab amazara iiťaqəz rəmbeit. Amala aɯəqsan aiɯʒa aʒəɯra tɯamamka irouit. Aiɯʒa irdərt rab amazara iiťaqəz izakuz. „Aus'ura mazaradəup" rħan, aiɯʒa rʒeibəʒanə ibzianə anqara ialagəəit.

Iɸs'uaz aʒəmazaɯ iɸaʒa ireiħazi? Aiɯʒa ikartazi? Aiɯʒa rab imazara zmaanazəx? Aiɯʒa irħazi?

ABĞQEI AΦAШPQEI.

Abğqa, atla iaqṭaz, aʒqara ialagəeit: „Haiaťkakarada haǩoup, haɸɯdoup, aɯʁɯəra bzia kaħtoit, atar inaħalaɸrə—aaħalaɸər'ua aɯra aṭṭaħa irħoit, ħara ħaup atla zərɸɯdɑua" ħa. „Ш̌əʒqala, aqa aməʒq ɯəməʒqan" rħeit aɸaɯʁqa rqə anəɯ iakələrħħanə: „amala iɯʁqaɯʁmərɯʒən ʒəɯraʒagalan aqqaħa ɯʁɯanə ɯəɯkaɸsɑua, aaɸən ɯənʒqra abğṭa ɯəkalɑua; ħara akə ħaqər ɯʁaraɯzə məjdaraqoit".

Izmaanouzi abğqei aɸaɯʁqei rʒaʃara?

Abğqa aʒqara iɯɸalagəei?

Aməʒqra aɸaɯʁqa irħazi?

~~ATARA AQƏKAM ADƏRRA AKAM~~, ADƏRRA AQƏKAM IKAM ~~QARTOIT~~

Qəʒak aṭə dənqɑuan nqaɯək. Oqək anqaɯə ɸqədla ibeit rqəʒaɾikaz abnaʒga agʒa amazara dəu ~~əkaziua~~. Anqaɯə afər-ħa igula aʃi iṭə dneindtaait səɸqəd zmaanouzi ħa. Aʃi iɸħəsi, iarei, iɸei iqəʒan aħaʒər qun: iara dʃəiɯən, dəɸɯɯɯən,

iфһəs dkudərфaɣən, iфa dğəƍɣən. Anqaɣə izneiuan фʲarak amadamkьa auaa aɻərnəһara, akudərфara, aфɯra azə. Ikabərgnə aɻəi izaauaz ataaɣƍa dousə irəqnagqua reiһquan. Aɻəi igula anqaɣə us eiһet! Uфqəd atabərg iazһoup; uaqa uƍanə abnarɯrəraʦaʦə ulaʃa; atq agə aneiɣnaɯqua aamƍazə uaqʃau adə dneiueit; umɯrakьa akəiһa unqiqka, iuzaaiua aoɣə dmazara dəunə dnaumtaһaueit".

Anqaɣə aɻəi iiһaz qaiteit: dƍan abnarɯrəra dəlaʃeit; auqa anqaɣə daqra aɯraraqa drəqɯreit, aqa amazara dzəɯqƍaz zegə iqanarɯqƍ'uan; atq aɯaraq ineiqonə eiфɯ adə abna aqaɯqra iƍalaknə dɯaaiuaz ilaфɯı naigɯreit; anqaɣə dqata ğğan iaraznak iƍaaibiiƍeit. Aqaɯqra zƍalaknə iaaiuaz danaaigaqa, anqaɣə dɣatkan, akəiһa ibɻə narganə, alaba rəqqa izaaiuaz dnaist; aɣədagə aaibarqqan ataq-saq aarʦeibargəeit. Anqaɣə dzeis'uaz danənaiqaфɯ igula aɻəi ɯ'iakuz ibeit. Aɣəqagə ineiʦaфɯə-aaiʦaфɯəit, aɯa rʦaɯrə eiqɯrətaqa iɯəkaz rbeit. Ikartaq'uazəx aɣədagə eimanə aɣnəka iƍeit. Anqaɣə iɣnə danaai iƍəzaʃ aɻəi iфa idaqan. Ui naqəs zegə irdərt aɻəi iƍaaƍei iarei фərqagas/zegə iɯrəmaz.

Aɻərnəһara, aфɯra, akudərфara, aqnərʧra Aфsnə izəkartozi? Ikataʃəuma? Izban?

AAШARA.

„Ikautozi uara"?-„Akgə"!-Uara iuƍaqəuzi„!-„Akgə aʦə s'uƍqraarƍ sƍaqəup„. ŭmyvx

„Sikьa! unei adəqrei laфkqa ~~kura~~!"-„Səbğa səq'ueit".„Sikьa uaai aqərʧə əf"!-„Iabau səmһat dəu„?

„Aaщara, uneinə aɣnə aɯ artə, ubəl'ueit!“ - „Səblərgə aɣnə aɯ szart'uam, izban akzaz, agəlara səlɯquaaam.“

Ihha, arɜ aɟaqa zmaanou.

EIĦA ĠLLƏɣLA EIĞĠADA?

Bgaġuṭək ħaɸək inəṫalt. Aħaɸə ṫɣamamkа aď ətan. Aďqa—abgaġuṭə inaqpapeiṫ. Abgaġuṭə aħaɸə inəṫkan iɣt—iɸeit, aġa ad aləmṫəit. Abgaġuṭə aangəlan iġuṫ ialagəeit; aħasabit ikanaṫaɯaɟ. afərħa ətəqa aġəɜq aaigara iias'uaz adə indaanákəlt. Aďqa abgaġuṭə aṫəqa ababara ialaz iiast abğaġ, amgaɜaqə. Abgaġuṭə aɯɯəħa aďə iďaalua ialagəeit; aďqa abgaġuṭə aġaqə rɟɜeizərgɟua ialagəeit. Abgaġuṭə aġaṭə aaɜəħħaua adə inɜaṫeit. Aďqa zegə attaħa aɸaṫ rɟnəqrəɸseit, abgaġuṭgə ṅtaarkɷrəlanə nərɜ inərt, dəkgə alamkа. Abgaġuṭə aġə ṅtaarkɷrəlon eiɸɯ aďqa aġnəqpapaz aɸaħ inəqgəlt bgadəuk. Adrəuħa aďqa abgadəu inaqpapeit. Abgaṁqusďakа adə aɟənɜanaɟən, aġə taarkɷrəlanə adə inərt. Aďqa zegə abga aġu rɟaladrəɸsəit, məɜġgə iɜħaua ialagəeit. Abgadəu aɜa amɜa iabləzɯa ibəz—bəzua ianalaga, adrəm—drəmħa iɸo, aɟkədkо abna inəlaɣrit. Abgaquṭə naskа igəlan iɸəɯərɟɟaua abgadəu iaġaɸɯ'uazatrəm—trəmħa iɸo abna inəlaɸkəeit.

Ġɯəɣla imnəkɷaz aġəmdğ igoit.

ABƏZKAƔAĦAI AMṪƏI.

V-v-və-ħa, abɻə rgaua, mṫək abəzkaɣaħa abəzkaɣaħaqa ɯkədnaṫoz inadgəlt. „Bzia uuit“ aħeit amṫ. „Bzia ubeit“ aħeit abəzkaɣaħa. „Ikau-, ṫozi?“ — “Akaɣa ħanə (ɸanə) ikədsṫoit; ~~izban~~ ~~uħa-~~ ~~uazar~~, saaɸsanə səɸsə anəsɯaua səlaʃalaraɣə.“ Amṫəi abəzkaɣaħai ~~ikazga — kazgada~~ ineṭagəlan, ineiṭaɸɯə—aaṭaɸɯua ialagəeit. Ɯakа uɸɯdouzi! umʃəɻwaqa eiləqqa, ulaqa kazda eiləḍḍaaua iɯɸakou Uaai, səməɯ səkaɣa tata uanʃalanə uɸsə ɯa, nas uaɯa qaa aħara ualaga~~s~~.“ Amṫ nein abəzkaɣaħara ~~inaqfeit~~. *inslafeit.*

Ugə iaanagozi: amṫ aɸsə ɯaɯaħara ialagama?

Zaanaṫa owə izdər'uam iaɸqaka dzəqɯaɯa, iɣədɯa, ikarɯnə iibaɯa.

~~Aďə izən ajra umjən — uamqaɣaħap.~~

Astepa zuerz inja danjahaim.

AKəBRə.

Akəbrə quṭəup, abɻ-dəu aqoup, ğğa iɣħaueit. Owə inapə iaqiɣar, iqda iadʃaloit; iɸqaiṫa ɣəɸqada iaħa igaaueit, abɻə ardəueit.

Abas uaqə—ɣnə amamka, abɻə aqarzzala akəbrə owə ɣəɸ inaɣuam.

Akəbrə aowə inarquazi? Iɯɸeinarquai? Aɯəď owə izəqua akəbrə iaqďəuzi? Asaqaknə igaɣ anofilis.

AQUΨШQƏEI ABGƏEI.

Aquψшqa amaqqa inarəqψalaaarəqψalaua, inarqənhalaua aarqənhalaua iшneiuaz atla ialəwrnə ikahait. Iankahauaz abga aqəqaz iaqhait. Abga watkan aquψəшqa iaaimlaga iakən isfoit-ha ialagəeit. „Səumfan, soujha aquψшqa abga iahaua-iaqaua ialagəeit. „Ikaimaqəup, ouisəjp, aqa isah abri akara шqəшtə qqaua, шəqmar'ua шgərğaua шzəkou, hara haiψш шəlaq zeiqum?“ Abga iaunajt aquψшqa. Aquψшqa afərha aaigara igəlaz atla inəqψalan us aheit: LIara шəlaq zeiqu шəψsəi шgəjləei qgaup azoup, hara hqə-htə iqqaua izəkou hgə qbaaup, adgə haiψərqagam baaψsragə izaaurqə hgə iqam azoup“.

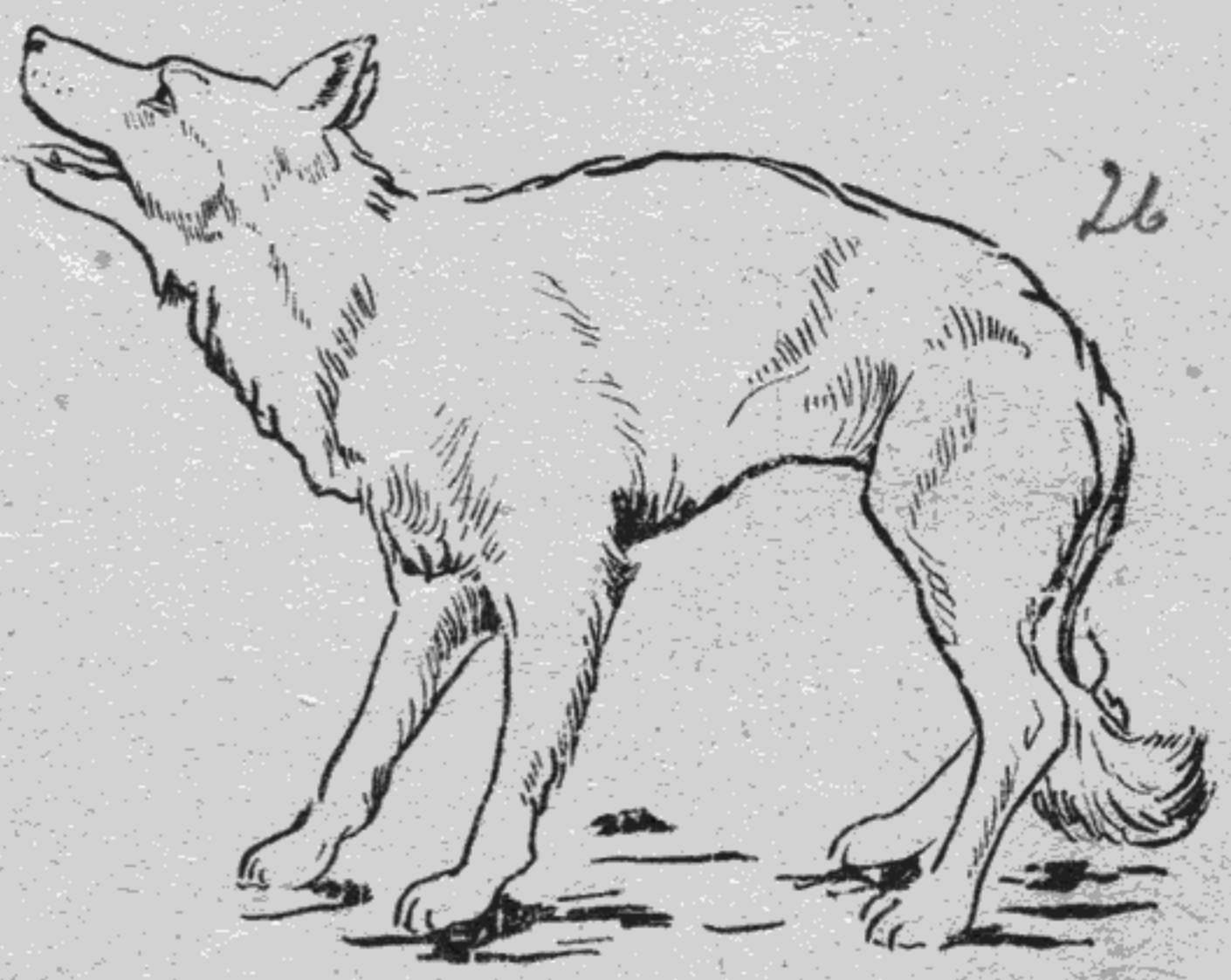

Aquψшqa ikanatqzəi? Laqzi? Abga iaqaqazəzi? Aquψшqa iahazi? Abga?

UKʟAGƆA ZAA IRΨPQA.

Ďənran. Amш ġgan. Asə aħʟataħʟa iauan. Aψшa ġga ïïs'uan. Anqaɯə iuardən mţla irƷnə aψqa dgəlanə dneiuan, iggə ʊs iaanagɤuan: iaqa eiψш amш azə zəɯnə ψqaţə, amġa iaqaſanə, inaħʟəaaħʟ'ua zəƷzərψqɤua inasəψ bzioup ha.

Aquḍma,, amцр, abənħʟa, agərƷ aшraraqqʟagə igak'ua iшaſə-шaſ'ua abna ilan iʟəmanшralou ḍara ɤəɯrak kaṫanə ħƷagugup (ħƷaſap) ħʟa.

Adna inəlaψr-aalaψər'ua, inaψшə-aaψш' ua eibaṛṭ-ərṭər'ua ikarı aψsaaʟ. Aψsaaʟqʟa zegə akə zaſək rgə iƷan: rəƷraṭə iqſalanə aƷərψqara.

Abas aoɯəſəɯsagə, aψsſqʟagə, aψsaaʟqʟagə rzə ψsəṭħəɤroup akʟagƷa-ψqa.

IanaamƷou uƷərq'ia.

ATL A.

Kkarȁk aṭə ṫlakə gəlan. Aṫla esqəngə aqə iaqaшшaauan-aшrщəra sətaqəeit, aψшą səs'uam, amra səqψqȁuam ħʟa. Ƶnak nqaɯək aikğa knə aṫla daavalt. „Ḍəm,səzkuqшou, anqaɯə," aħʟeit aṫla:„səumboi sqʟaƷnə səψsərġə akgə шsəgəm; uqatazar, saaigara igəlou aṫlaqʟa eiləkkaa, iшəsƷaqəu səψsəψ ɤazga ɯazgaraſə skata." Anqaɯə aψərħʟa aiqa nəmɯataua, aṫla aaigara abna ikaz iraait.„ Ƶabup, səψsə Ʒanaṫə isqaшƷrəm iszəuuz abziara" aħʟeit aṫla.

Ψqənran; aarɯara ġgala ikan; щəbȷonk amra ġga iarġġeiua ialagəeit. Amш daara ikʟkəran. Aṫla aшoura iargak'ua ilagəeit; inaψшə-aaψшəit, ḍara aшrщəra sqə nətaskəp ħʟa, aqa aaiga-siga ṫla gəl-

aməzt. Iaraznak abǧqa nḍəɯɯqən alaq aaiqnaṫeit, iaǧaǧalaɯreit iavagəlaz awəzʒa iɯərəḍʒoz.

Amɯ aaɯrɯqən aqarɯə aʒərħa aṭəwanaqəeit, nas iaamaʒəsən iaadədən aɸɯatlak isəit. Aɸɯatlak iaraznak aṫla abǧqa ṭnaħħeit, amaqqa ʒəɸsaada ikanaṫeit, iargə qnaɟeit. Aṫla adərwag iagalaɯreit awəzʒa iɯərəḍʒoz, nasgə aɸsə naləɯrɯran adgəl inəqħait.

Zmala inḍqua imʒ kadoup. Koleqtivla inḍqua rənḍara eiṭkaaup iǧǧoup.

Aṫla abagəlaz? Aḍə iɯɸaḍaɯɯauaz? Anḍawə ikaitazi? Aṫla iaħazi? Aṫla iaḍzi? ,

//

ADƏI, AUʒREI, ABAĦʒEI RḰNƏ.

Igaɯrʒ, aɯrḳə ianəɯṫa:

1) aħa, aṫa, abħa, abia, aʒa, aɸħasa aɯrʒra ianalaga, bǧəiaṫala aʒwəʒara ianalaga;
2) anḍaʒa aʒaǧara, aʒaltra, alaṫara, araɯrara ianalaga, ianalga;
3) iɯərʒaǧqua, iɯərʒqua, iɯərḳaḳqua auʒra, iɯəḳarṫqua (agr'iadkaga;
4) aḍəmɯə, aḍəɯ, aḍusqa akərpəɟ, anaɯa, aɯənka (ḳabaq) ɯəlarṫqua; aḍul, akapəssʒa ɯeiʒarħqua.

SAN'IZ EIʒARĦAZ AṪLA.

ɸɯ-ɯəqs'a anəsḍəṫ naḍəs sḍə zdər'ua salagəeit. Ħ'uʒra ṫla ɸɯḋak iḳatḳatqua iʒagəlan. Aṫla ɸɯḋa snawsaawsʒəɸḍaḋa saangəlanə saḍaɸɯ'uan. Znə

atla sɯadgəlaz sab ɯs iħeit: „Atla ɯzədgəlou uara iuqloup: uan'iz aqnə eiɡasħait, ɯɡa uaqəlaɸɯla, iaada."

Atla gəqquk eiɸɯ bzia izbqua salagəeit; esəmɯa ɣənt-qənt snеiuan, aaigara ħaskən əkazar itəsq'uan, aɯapatə anəɯr sərtət'uan, isərgdquan. Aamɡa akər qeit; znə ɯəjəmɡank atlaknə sannei abğqa qəɯɯnə iɯəkaz zbeit. Sgə ialst oɣə iɯəimbaɡ ala, aqa iskəzəx. Daqra kraamɡa squɡ'ua sgəlan. Nas aɣnə ataɸaratə snein ajəgəei aqagəei səmanə atlaknə saaiqt. Aɯɯəħa ajəgala atla aɯapatə anəɯr aasərtətəit. Sanənaɸɯ aɡagaɣaraqa raɡanə izbeit, atla aɸaɯqa rəbjeiħarak anəɯr rədəɸsalamka ikan. Anəɯr ərtət'ua səɯneiuaz aħənaɸɡraqa raɡanə izbeit. Aħənaɸɡraqa tɣarəmadamka aħənaɸ-ɸɯqaqa rɡaʃan. Aħənaɸ-ɸɯqaqa anaasərtətə aħənaɸ dəuqa aɯər-sərħa rəɡraqa irɡkanə iɡeit. Aħənaɸɡraqa aqəkas anəɯr təkka ikan, atla aɸaɯqa iqərkudaanə ifan. Izdərt atla xabğqa izəkandaz, akataraqa izqəɯɯqəz. Iaraznak aħənaɸɡraqa aħənaɸ-ɸɯqaqa ɯərɡaʃaz agaɣaraqa ~~iaarɡħanə~~ iaafənjrəə ikas~~əjt~~ Nas sɡan auaɡəi xanəɯrgdei eilaɸsanə iatasəɸseit, iɯaqnagozgə adə atasɡeit. Ɣəmɯ-qəmɯ rəknəʃ atla alaq eitnaqəit, abğqa iaʃaqəeit, akataraqa xdardar'ua iaakaləeit.

Abas isəqlou atla nsərqəeit, uaʃə itla duup, aɯɯɯəra ikanatqua, auaa ataʃqua ikoup.

Uqə udər'ua uanbalagəei?

ĦḞĎƏMɣAS.

Ħaaigara iiasueit ďəmɣask. Aaɸəni aɸqəni da-

ara idəuqoit, iɜqurɸaua aɸaɯr-mauɯqaagaua ialagoit. Ɜagalan adən adə zoit, iquṭqoit, ɸəmkrəda aʒəowəi aɯkaowəi ir'ua ialagoit. Ḍara-ḍara adə ğəup, daʒa ḍara iɯəias'ua owə izgamɜaua ikoup. Ubas iaqəkou znə-zənla, adə aqɜaua gasɜarʒə aɸaw səqgəlanə alabaqa/ɜasəɸsaua salagoit. Adə-mwas iaɸənqalaua aʃlar rzanaaɜqa irəloup aɸsəd-kra; ikaqqa-kaqqada akalmahaqa (aɸsəd) r'k'oit. Aɸqən adəmwas auaa ɜaloit; akaraqa irəbʃalanə akaramṭə eizərgoit.

Ħdəmwas ɯaka iqarɜ'ouzi zegə rzə!

Izeiɸɯrouzi uqəɜan uaaigara iias'ua adəmwas? Adəmwas owə izlaiqarɜouzi? Izlaiɸərqagouzi?

AĎƏMWAS.

Ikoup adəmwasqa iğnə iias'ua, ikoup adəmw-asqa ikazgada iɯəias'ua owə izeiləmkaarafə. Izban, ikaztazi abas?

Owə izləeilikaauazi adə imwas'uaɯ iɜaʒʒəu? Arğa-qəqəi arma-qəqəi?

Ďəda ɯbzazara əkaim.

Iħa, adə qarɜaras ialou.

ABAĦƷA.

ШIaanda sab raɯrara dʒeit. Amra akər ianən-qala, san aqəurdə knaħanə krəl'uit. Abəsɜa anək-ala iknəqnə kraħfeit. Sab iqə aneega ianahzeim, airəd azna adə ɜaħɜeit. San arqaqa lqə inəqtanə, aneega nəqərgəlanə, airəd aaɯɜəlqəit. Saħɯa-quṭə akat-

ər alasa ɢaṫanə, adərdə naqaṫanə iaalqueit, san amqaṭə dqaqalaraɢə. Sam saɬɯei amqaqəx iɢəit sab iqᵩə rəmanə. Sara sənqəeit ąwnə ẉnəqɢara. Aamɢa akər ġeit. Sgə ṭəğiṫ. Amdərqa snəqᵩs-aaqᵩsit. Amɯ ġga iɯouran. Abaɦɢa sɢalt. LLʔər-ṫlas iɢagəlamzi ɦbaɦɢa! Aṫlaqa aɦa, aṫa, abɦa, atama, agərɢgə aɯər iqanɢəɢrada irṭassə igəloup. Aba-ɦɢaṭə iɦamoup q-uarɢalk aɻ, aɯakaqa aɻ-ɯaɢaqa irədərsəlanə, aɻ-ɯakarᵩa atelegraf ɯkaɢanə irədtanə; aɻ-ɦa iazaaiganə eiɢaɦaup ẉəɯrka ɯaɢa mandarina. ɦbaɦɢa aɯər-ṫlaqa eiləqəup, rɯapqa raɯoup, auaɡ rədəᵽsaloup. Abaɦɢa snals-aalsit. Iqasɯeit, sab abaɦɢa bzła zlakaitaz. Izdərt, ṫamẉaqu m'ukᵩa sab aus zəiuaz. ɦbaɦɢa zegər ɦzə igazərɦagan: qutgə-dəugə ɦnəkᵩnagąuan.

Isədbiṫ sab ẉəza bzias s'idgəlaraɢə, ɦbaɦɢa eiɦa eiğqaraɢə, anqara-ṫara teqnikum aɢalara.

Aqməɢqa iqəᵽaqa iaaᵽsanə iaaiṫ sabi, sami, saɬɯei. Irasɬᵩeit isədbəz. Sani sabi iaqɯaɦaɢqəeit. ~~Amqnəza~~ amqaqə izgẉuada? LLʔbaɦɢa zeiᵽɯrouzi? Ṫlas iɢagəlouzi?

IUDƏR'UAZAR:

1. Aoẉə dəzqəmdąua?
2. Aḋaṭə aqaɬᵩ zeiᵽɯrou?
3. Aɢarɢ'ua aɢardąua oẉə iqląua?
4. ɸɯ-ẉeiɯɢak eiᵽqnəẉląua eiqəmdąua?
5. llaɯrəu, amẉasɢa amẉa dzərbąua?
6. Adgəlaknə inəkᵩąua, aɻẉan zəmbąua, esqəngə iq'ua?
7. lanᵽərua iuua, ianṫaua anəɯr zəbğaɢąua?

8. ɸəntа ɣəzə bɻ gaɣwa?
9. Aďə dɡaɻoit, ɣəḍa ɸɯ'ueit, ɣəḍa ďərɣ'ueit?
10. Napəda ɯapəda agaɯ azərt'ua?
11. ШƤə zmam, ɸenḍra zmam uaala iɡəu aɣnə?
12. Aɯɻəmɡan ɸɯ-ɯapək, aɯəbɻon ɣ-ɯapək, aḳ-mәɡḍa ḍ-ɯapək zṫou?
13. Imɡamkₒa amɡa uɡraztₒua?
14. Abna iḍərḍ'ua, aɣnə zɡeiṫəzḍ'ua?
15. Amɡakna imbəlua, adakna iṫaamkₒrəlₒua?
16. ɸɯ-ɣeiɯɡak ḍəlɸak zḍagəlou?
17. Izmaħₒua, izəmbₒua alaɯɡa nəkuzgₒua?
18. Oḍənla akumzar oɣə iimbₒua?
19. Zəɣnə zkₒakₒa iḳnə inəkₒₒua?
20. Eidƭaloup ḍ-ɡguk, dousə raɸḍa ɣba-ɣba ɡgu ƭoup, zegə zaka ɡgu əkouzi?
21. Bɻ-ɣeiɯɡak iaħₒɯak-iaħₒɯak drəmoup, zegə zakaɣə əkada?
22. Esqəngə inəkₒₒua, zɡəɸ izaḍəmṫua?
23. Akrəfaraan zda oɣə dḳarɡam?
24. Aoɣə iḍə eiɸɯ ikₒazəu, aṫəsḳ eiɸɯ ilasəu?

ṬAKA IANƏU AJAɸKQₒA ZMAANOU ШƑₒA.

Amɡa lɣada izəkalauam.
Ala ɯ'ueit aɸɯa iagoit.
Uḍə aḍəḍ uɸənṫa uzraħauam.
Aďəni aɸḍəni irzeilou akgə əkam.
Ala ḳaɸɯgə ḍara iaboit.
Aɣnə iɯəuɡaḍəu, afəmḍara iɯərɡaḍəu.
Amɣan aħₒəzba oɣə ɣəzara iznaueit.
Aǧəɡra gərɣagₒroup.
Adəunei iqu zegə rgə iaḳₒua ad̆ə izəkaṫaɯam.

Akarmatəs ḳuṭəup, aḳa abɻə dəuṕ.
Akʟtə ialɯaua kʟtağ̣əup, akʟtağ̣ ialɯaua kʟtup.
AҨqďə ilʻua aus zʻua, ifaṫ raʒaḳoit ,məʒḳgə iḳaaḳoit.
Abazar məʒḳə aҨara bzia iabolt.
Aďə iṭə akʟarağ̣ oɣə izaḳarɯuam.
Ala bzia aҨɯa eiɯuam.
AḳaҨarʒ napəla oɣə izəɯʒɔɔḳiam
Ala iʒħa̧ua iɯua akum,ṭəmʒkʟa itəḳarɯɯ̧ua aup.
Aoɣə eilaga iaɻa eilagoup.
Aoɣə ianiҨsaḳua dlasəup, ianəḳnirħʟua dḳanʒoup.
Aqudma auasa rəʒħanaɯan aḳui abaɣqei nnaɻt.
Znə uḳuʒ, nas uʒaɻa.
Aɻa ḳaa aaҨən amuɯ bzia eiҨɯup.
Imlaɯʻuaz akʟtə aḳud Ҩḳədla iabeit.
Amɯrəi abgəei araḳ rzəḳʒa̧ua-a̧ħa, aħʟa auʒra azəḳʒa̧uam.
Asasra bzioup, aḳa aɣnə iaħa eiğ̣əup.
Bəzla umməʒʒakən, usla uʒʒakə.
Aťəm-ḍara anəҨsa iləeiҨɯup.
Ḳɯɯəɣk bzioup, ɣ-ḳɯəɣk ḳarada eiğ̣əup.
Bɻɣək adə izəҨɪɯuam.
Aɣəza bzia ḳu imam.
AҨsaaṫ Ҩɯdŏup aḳala, aoɣə iḳɯəɣala.
Zgə ɯṭəğ̣ərʒə zʒaḳəu iɲapḳa eiḳҨsanə dəmtaroup.
Znək amʒ zʰʟaz amʒħʟaɣə iḳdḳoit.
Aʒħarei,usəurəla ʒəɯrarei zegə iriaaŭeit.
Znək amʒ zʰʟaz daʒa znə oɣə igra igɬuam.
Aʒqara agabziara aʒəup.
Aʒaaaʒa zegə aneizaḳəu ʒənʒroup.
Aťara zmou ďra iqum̆.

Aɟ anərqą̈ą̈ua rnapqa rmədd̆ar, aɟ akəka ṭṭoit, iɯarəloit.
Abga iaga aṭoutargə abnaq̇ ṭʏɯueit.

AAɰARA.

Aɯaqa amɨa eiqusṫeit, awaɯa aqabala ad̆ə amɨa iaqaknasɦait, aqaɯa sqə ṭaɦanə s'ieit, aʏɰaɯa sqə sɦeit, aqaɯa amɯ sɯoit, asabɯa aiɯa sərgəloit, amɨəɯa agulaɨaraq̇ sɨoit.
Abas esəmɯa aqa səmam.
Ausəura owə daad̆oit, aaɯara owə dəbɟnaq̇'ueit.

AMṪƏI AɰQ̇ƏEI.

Amṫ us anaɦeit aɯqa: „Aowə ɯaka diaɯamzi, saqəibalakgə dsəṫak̆oit, esqəngə stəqtə anərṫara daɯɨoup, uara aɯq̇-əmd̆a uɨairṫoit, aɯq̇-əmd̆a aqwa aquiṫoit, ad̆ən iɯraɦaueit; udinanəs iɯsouɦara izmaanou abri?“ Aɯqa us anaɦeit amṫ: „Sara aowə aɦaɨər zsəquiṫaua, bzia szəibaua, aus aq̇əz'ua, aɨq̇əei aɨei aq̇əizək̆astaua aup; uara uzəiɨəmğəu uzəiɨaaq̇əm akgə aq̇əum'ua, uaq̇əiʏərq̇agou aup“

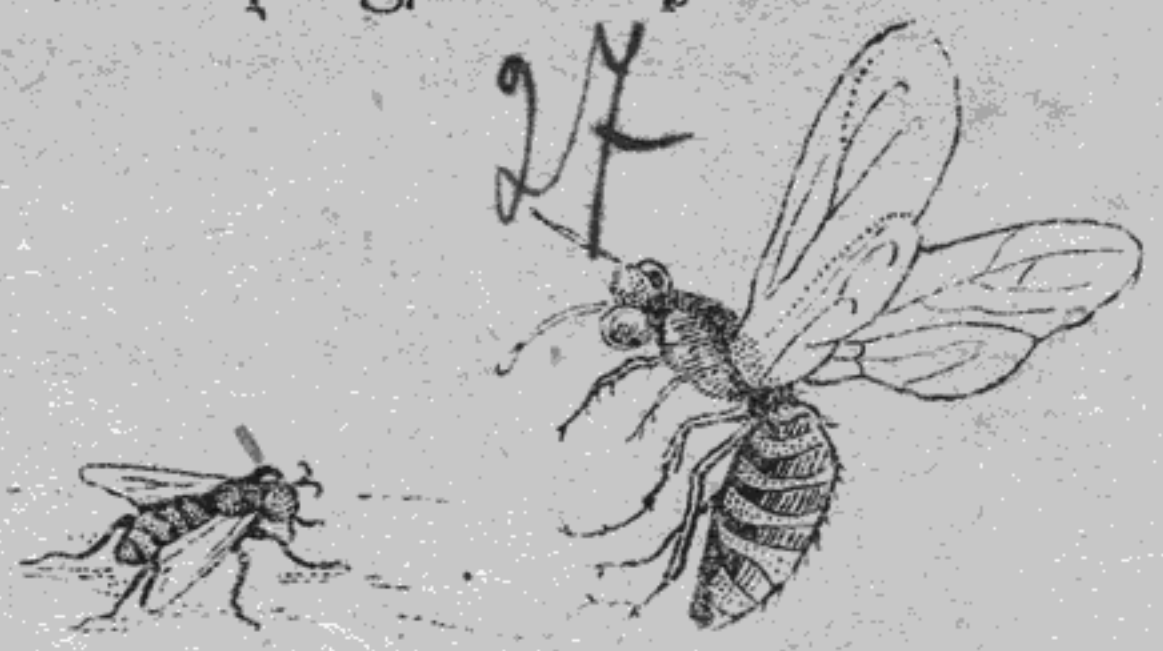

ANƏRQ̇AGA MAɈAQ̇QA.

Auasɨa imazaroup amaɨaq̇qa: aiq̇a, aparpanta, aq̇arq̇, aɯalaɯən, aṫəmk̆a.

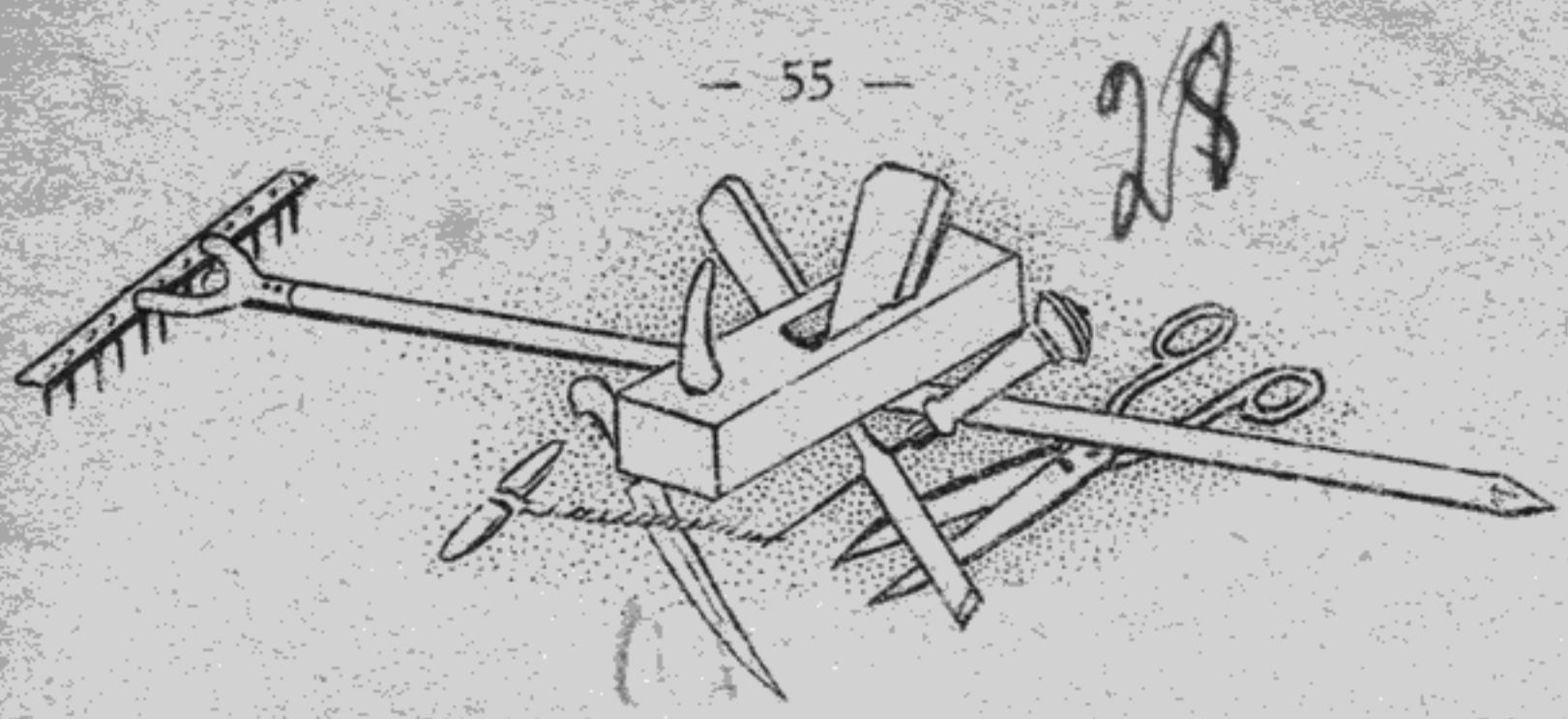

Aiqala iɸəikoit atla, qarqla iq'ueit aqdə, ɯalaɯənla iɾueit ağu, parpantala ikələitoit auasqər, təmkala ikələik~~=~~ueit auasqər.

Amagkataɣə imazaroup: amarkatəl, aɦəzba, adad, aɻaɦa.

Amarkatələi aɦəzbei rəla iɸəikoit asaqɾan, adadala it'iruu'ueit aimaa, aɻaɦala atəməğ alaitoit.

Anqaɣə zda dɋarɾam: aɾmaɾa, aɾeiqa, aɋalt, aɋbəga, amagana, aɦɦaga, aṭ~~k~~arapat.

Anqaɣə aɾmaɾei aɾeiqəei rəla dɾağoit, aɋaltala anəɯ ~~irkuq'ueit~~ irəgdoit, aɋbəgala aɾa irq'ueit, amaganala aɸɦəi amii irq'ueit, aɦɦagala anəɯgaləi agami eizəigoit, aṭ~~k~~arapatala aɾa eizəigoit iɯɾəiq'ueit.

Eiqada d'uasɾam, gurda dɾeirzəm.

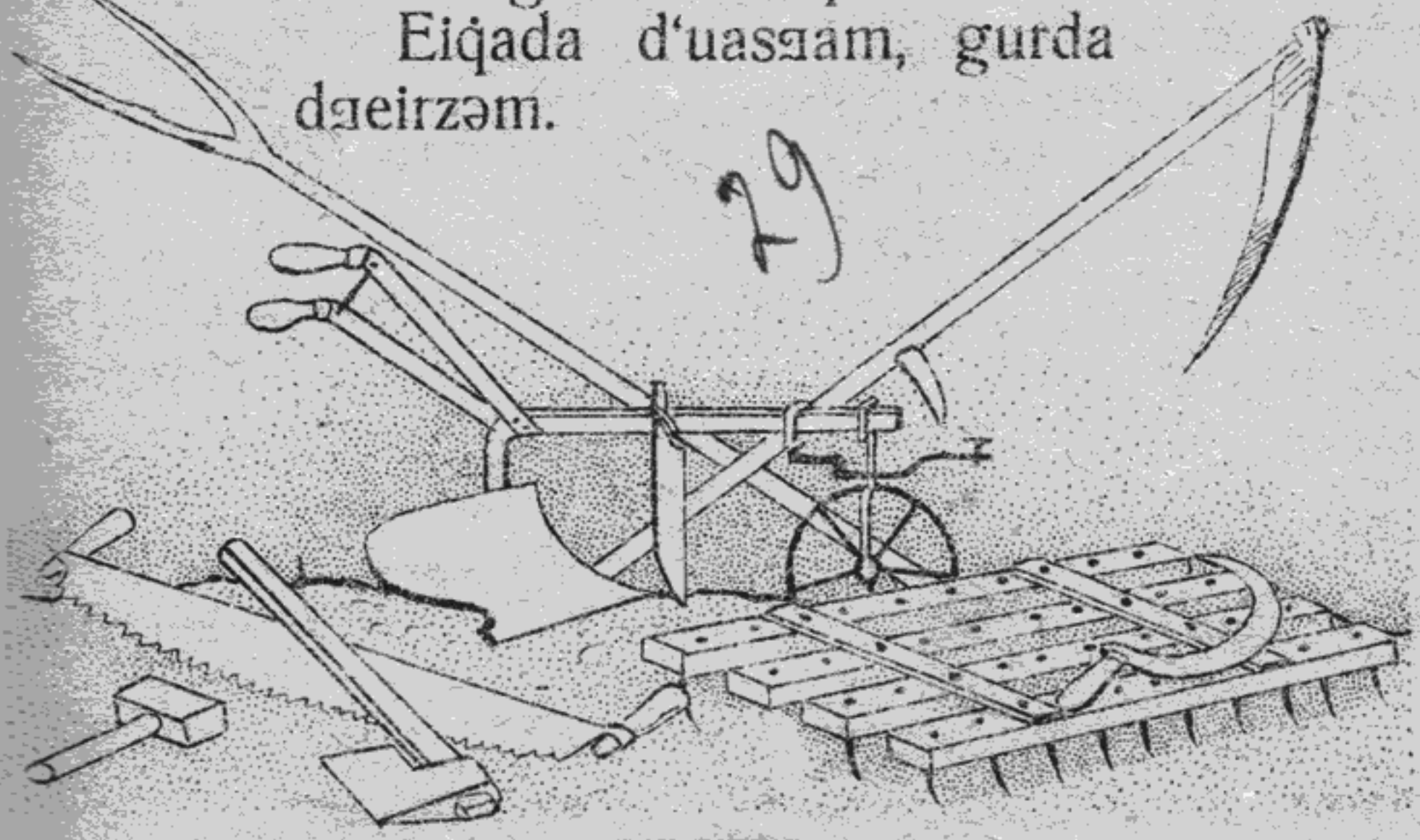

ADGƏL IAFORMOUZI?

Ꝑɦəsk ləṭkunəi ləꝐɦai ləmanə kaꞑtaq̇əꞑ ḳɯara agaṭaq̇ dɡeit. Aɡṇə amɯ bzian. Amɯən ꞑqurꝐoməzt, eis'uaməzt-iɡəngən. Aq̇uṭqa akaꞑtaq̇əꞑ ɯərəḳɯaꞑuaz, qara amɯən agaq̇ə alẉa qq̇ada irbeit; iɯəꝐɯ'uaz ẉ-ɯəzgəɲk r'baua ꞑalagəeit. „Di as izəḳouzi" ɦa aq̇uṭqa ran iləzꞑaait. „Adgəl ḳaꝐsəm, ampəl eiꝐɯ igəꞑəup azoup as izəḳou" ꞑɦeit an.

Uaɦa oẉə izləeidər'uazi adgəl ɯəgaꞑəu?

AVƎOMOBIL

Iɯɦa, avɛomobil afə iꞑdər'ua? avɛomobil ɯꝐɑnəḳua? Izərnəḳoda? Aɯofer iɯꞑafə zeiꝐɯrouzi? AlanarꝐɯəga ila izaiɡauazi?

Avɛomobil oẉə izlaiq̇arɛouzi?

AQAPAR Ɋ.

Aqaᵽarɣ daɣra iqarɔoup: amaɔɋa nnarʈoit, aħəna ᵽqei aqaɣqei agərɔgə owə iᵽərqagou nnarʈoit.

ADƏĞBA.

Qarɔka sɨaɣuan. Ableɔ aasɋeit. Saqʈeit adəğba Asarkal ɯənʈ iast. Adəğba auɯəħa idəqult. Aparavoz ɡəngra, aangəla amamka iq'uan. Avagonqa akkaħa aparavoz iaɨən. Adəğba, sɔangia ɯzar aangəlara ƙamtaka, ɟaɯa saaɑ rəknəʈ Qarɔ ħnanagəeit.

Adəğba zqarɔouzi? Uaħa aowə dəzlanəkǫzi? Raᵽqada izquɨda?

AƋƏUQ₀A ʐRDƏRҎA.

Agag
Ibaaďoup
Aġarᵠ
Abarbalq₀a
Aщaǩa aversq₀a znəu
Aћ₀a
Abɻə
Akubrə
Abz, alaq̧a, aləmћaq₀a
Aᵠшa
Anaшa (akəntər)
Aoɣə
Aq̇₀aƶ
Aiq̇a
Ȧtaa
Astol
Alaƀa
Aiaʻta
Akamərшша
Q̇ᵠa
Aaba
Asaaʊ
Aţə
Anқapəшɪa

AQQA.

Adakaqa.		Adakaqa.	
Amaganei aɟaƀei	3.	Aɟəməi aƀənaɸəi	33.
Anəƀa dəu	3.	Atəsɜra	34.
Vladimir Lenin	4.	Ageilgara	35.
Vladimir Lenin dɯərjəz	5.	Ibziouma aṭkun iiuz?	36.
Ian'uar 22 (9)	5.	Iaɸəz aləm	37.
Ausəuẇə iḋabaa ḋanaqgərğaua	6.	Aƀəƀəi aɯəɯkamsəi	37.
Abağrei	7.	Sɜaaɠa	38.
Fatmei Edgəi	7.	Aɯkol	38.
Ɑarqanei Ɑemrazi	8.	Qəkur	38.
Zgərtkul bziau aɸƀəzba	9.	Aɯqkolakna	39.
Adəɯra uazəkataz	10.	Erəna aɯkol danɜala iuɪləztaaz	39.
Aaɸən	11.	Haklas	40.
Aarẇara	11.	Arəɠha	40.
Aaɸən	11.	Aɸqən ɯaɟə aqəɜan	41.
Aimakra	12.	Amrei, amzei, aiaƭaqei	41.
Agabziara ourɡə uɜaqəzar	12.	Iuaqnagaua	41.
Akṭaraqa ɯqərq'ua	13.	Abğqei aɸaɯrqei	42.
Auɜra	14.	Atara aqəkam adərra akam, adərra aqəkam ikam qartoit	42.
Akaɯraraq	14.	Aaɯara	43.
Aẇəza bzia	15.	Eiha qɯəẇla eigqaba?	44.
Aɸƀəzba baaɸsə	17.	Abəzkaɜaƀai amtəi	45.
Tanıa qutə	18.	Akəbrə	45.
Atabərg zegə ireiğəup	19.	Aquɸɯqəei abgəei	46.
Wəḋa aiẇəzɠa	19.	Ukagɜa zaa irɸqa	47.
Aigəlaɠa	20.	Atla	47.
Dəkan ɸhəselbak	21.	Aḋəi, auɜrei, abaƀɡei rknə	48.
Aɯkolakna	23.	Saɲiz eiɜarƀaz atla	48.
Aɯkol biblioteka	23.	H'ḋəmẇas	49.
Ekskursia	25.	Aḋəmẇas	50.
Iudər'ua uazəmtaan	26.	Abaƀɡa	50.
Tis	26.	Iudər'uazar	51.
Hadgə	26.	Taka ianəu aɟaɸkaqa zmaanou ɯƀa	52.
Aɸsfqa reimakra	27.	Aaɯara	54.
Iumgəḋən alasbei aɠgəɸəɯqai	28.	Amtəi aɯqai	54.
Aɜəi aɡadei	28.	Anərqaga maɜaqqa	54.
Ɑənqa dəzmam	29.	Aqaɸarɡ	56.
Aqalaq dəuqa aualiɡaqa rknə	30.	Adgəl iaformouzi?	56.
Aɜakaɟ	30.	Avɜomobil	57.
Aɸsəɠgara	31.	Aḋəğba	57.
Iudər'uazar	32.		
Auasa	32.		
Auasa ɯdərkudua	33.		

~~ROM – 69~~

~~Kop – 1158~~

~~261~~

425

AGM.2042/9